Hadislerin Işığında

Ebu Hüreyre'den nakledildiğine göre, Rasulüllah (s.a.s.) şöyle buyurmuştur:
"Mümin, yeşil ekine benzer. Rüzgâr hangi taraftan eserse onu o tarafa yatırır (fakat yıkılmaz), rüzgâr sakinleştiğinde yine doğrulur. İşte mümin de böyledir; o, bela ve musibetler sebebiyle eğilir (fakat yıkılmaz). Kâfir ise sert ve dimdik selvi ağacına benzer ki Allah onu dilediği zaman (bir defada) söküp devirir."

(Buhari, Tevhid, 31.)

Rukiye AYDOĞDU

RÜZGÂR VE MÜMİN

Sevgili Peygamberimiz, ekin misali rüzgârla mücadele etmeyi bildi. Ya bizim en hafif esintide kırılıveren bünyelerimiz? Musibetlerde ortaya çıkan kalitemiz? İmtihan rüzgârları karşısında Efendimiz nerde biz nerdeyiz?

Yol uzun, yolculuk zordu. O ise bir garip yolcuydu. Omzunda eski heybesi, yüreğinde ömründen uzun emelleri, yola koyulmuştu. Aslında biliyordu kendisini bekleyenleri, yolculuk meşakkat demekti. Musibetlere, kazalara, belalara, iptilalara rastladı yol boyu; kimi zaman güneş yüzünü gösterse de çoğu kere karanlıklarda yönünü kaybetmemek için çabaladı. Yağmur, fırtına demeden menzile varmaktı derdi ve bunun için büyük bir mücadele verdi. Günahlar ve isyanlar, türlü tuzaklar kurdular ona, her biri birer dev misali yolunu kesti. Ancak o, günah kuyularına her düştüğünde tövbe ipine sarıldı, sabrın elinden tuttu, fırtınalı gecelerde tevekkül limanına sığındı. Kendisini yoldan çıkarmak isteyen rüzgârlarla boğuştu, soğuk poyrazlara göğsünü siper etti. Eğilmemek için, kırılmamak için, esen her rüzgâra kapılmamak için büyük bir mücadele verdi, çünkü o, mümin idi.

Ona çetin rüzgârlarla mücadele etmeyi peygamberi öğretmişti. Çölün inkâr, asabiyet, cehalet rüzgârlarını göğüsleyen, rüzgâra ilahî bir mesaj fısıldayarak çağlar ötesinde inanan gönüllerle buluşturan Nebi (s.a.s.), müminlere şöyle yol göstermişti:

"Mümin, yeşil ekine benzer. Rüzgâr hangi taraftan eserse onu o tarafa yatırır (fakat yıkılmaz), rüzgâr sakinleştiğinde yine doğrulur. İşte mümin de böyledir; o, bela ve musibetler sebebiyle eğilir (fakat yıkılmaz). Kâfir ise sert ve dimdik selvi ağacına benzer ki Allah onu dilediği zaman (bir defada) söküp devirir." (Buhari, Tevhid, 31.)

Rüzgârlara boyun eğmeyen mümin, bu hâliyle bir varlık mücadelesi vermekteydi. Onun engellere karşı mücadeleci tavrı, aslında hayata karşı onurlu bir duruş, bir meydan okuyuştu. Zaten mümin, hayata duruşuyla bir anlam katan insan demekti. Türlü imtihanlarla sınansa da imanından aldığı güçle hayat yolculuğuna isyan etmeden, yıkılmadan, inançla, azimle, sabırla devam eden kişi mümindi. Kişinin imanının kalitesi ise sadece güneşli günlerde değil; karanlıklarda, karamsarlıklarda, çaresizliğin belini büktüğü o zor zamanlarda da Rabbini anabilmesinde gizliydi, Fırtınalı bir denizde dalgalarla mücadele ederken de sağ salim karaya ulaşınca da insanın Rab- bine sığınabilmesi, onun imanındaki istikrarının bir göstergesiydi, (Yunus, 10/22-23,) "Kahrın da hoş lütfun da hoş" diyebilme olgunluğunu gösterip acıyı bal eyleyen kimseler, yüzünü ekşitmeden bela balını yiyebilenler, sabır imtihanını hakkıyla verenlerdi, Bazen sabırla sınandı insan, bazen şükürle, Varlık da bir imtihandı insan için yokluk da, Mesele ne varlığa sevinmek ne yokluğa yerinmek, sadece O'nun rızasını dileye-

bilmekti, İnsanlar arasında en çok mihnet ise peygamberlere verildi, Âdem (a.s.), ebedîlik arzusuyla sınandı, ölümsüz olma isteği Hz, Âdem'in imtihanıydı, Habil, Kabil'le sınandı, kıskançlık Habil'in imtihanıydı, İbrahim (a.s.), İsmail'le sınandı, evlat sevgisi Hz, İbrahim'in imtihanıydı, Yakup (a.s.), Yusuf'la sınandı; Yusuf (a.s.), Züleyha ile, Eyyüp (a.s.) ise taşları çatlatan bir sabır imtihanından geçti yüzünün akı ile, Müslümanlara kendisinin yaşadıklarına bakarak güçlü olmalarını tavsiye eden (Muvatta', Cenâiz, 14,) Hâtemü'n-nebî ise imtihan rüzgârları karşısında nasıl ayakta kalınabileceğini bizzat yaşayarak öğretti, Onun imtihanı, Kureyşli bir yetim iken peygamberlik yükünü omuzlayabilmesiydi, Onun imtihanı, bir eline güneşi, diğerine ayı verseler dahi yolundan dönmemesiydi, Onun imtihanı Taif'te taşlandığı hâlde dudaklarından muhataplarına rahmet dileyen dualar dökülmesiydi, Bedir'de bir avuç müminle müşrik ordusunun karşısına çıktığında mübarek ellerini açıp Rabbine "Allah'ım! Şu bir avuç İslam toplumunu helak edersen (korkarım) yeryüzünde sana ibadet eden kimse kalmayacak," (Tirmizi, Tefsiru'l-Kur'an, 8,) diye seslenmesiydi, Açlık, yokluk, ihanet ve iftiralar, belini büken, taşımakta zorlandığı ağır yükler, neredeyse kendisini helak etmesine sebep olacak hassasiyetler... Nice mihnet ve külfetler her biri Nebi'nin (s.a.s.) omzundaydı; ancak o, her belanın nimet, her nimetin bela olduğunun bilincinde olarak hep Rabbinin yanındaydı,

Sevgili Peygamberimiz, ekin misali rüzgârla mücadele etmeyi bildi, Ya bizim en hafif esintide kırılıveren bünyelerimiz? Musibetlerde ortaya çıkan kalitemiz? İmtihan rüzgârları karşısında Efendimiz nerde biz nerdeyiz?

Belki dünyaya bu kadar düşkün olmasaydık kalbimiz rahatlayacaktı, Dünyada garip bir yolcu olduğumuzu unutmasaydık eğer, azıcık aşımız bizi mutlu etmeye yetecekti, Belki bir yetimi güldürdüğümüzde dünyalar bizim olacaktı ve o vakit, imtihanlar karşısında biz çok daha güçlü olabilecektik,

Bizim imtihanımız aslında miraç günü Ebu Bekir olabilmekte gizli, Peygamber'e sıdk ile bağlanmak bizim imtihanımız,

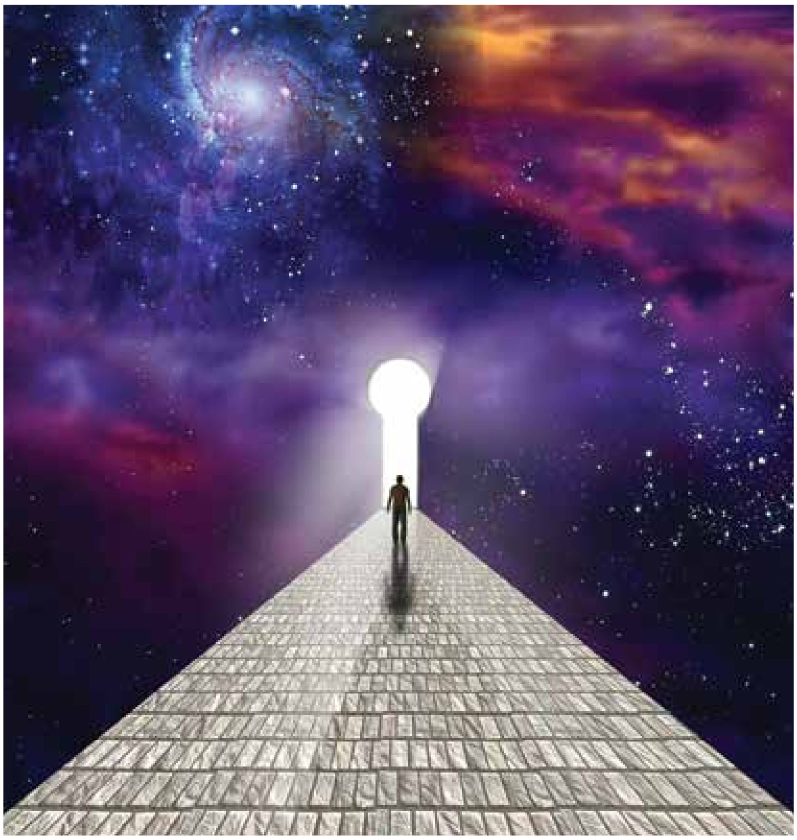

Bizim imtihanımız, içimizdeki sarp yokuşlarımızı aşabilmekte gizli, yetimi gözetip yoksulu doyurmak bizim imtihanımız,

Bizim imtihanımız kötülüklere karşı kalkmayan ellerimiz, konuşmayan dillerimiz, buğzetmeyen kalplerimiz.

Bizim imtihanımız, vermeyen ellerimiz, kaçmayan uykularımız, sevmeyen yüreklerimiz,,

Varamadığımız secdeler, tutamadığımız oruçlar, malımızdan geçip de veremediğimiz sadakalar bizim imtihanımız. Bencilliklerimiz, hırslarımız ve dahi ihtiraslarımız hep bizim imtihanımız... İçerisine düşüp de bir türlü çıkamadığımız mal, mülk, makam, itibar, şan, şöhret kuyuları ile sınanıyoruz, Yol uzun, yolculuk zor, heybemiz omzumuzda. Ve biz, hangi rüzgâra kapılmış gidiyoruz?

Belki dünyaya bu kadar düşkün olmasaydık kalbimiz rahatlayacaktı. Dünyada garip bir yolcu olduğumuzu unutmasaydık eğer, azıcık aşımız bizi mutlu etmeye yetecekti.

H. Esra KÜÇÜKAŞÇI

Sadakat Timsali
HZ. ÜMMÜ HABİBE -r.anha-

Allah Resulü'nün mübarek hanımlarından her biri bir iman kahramanıdır. Onların farklı hayat hikayeleri, farklı iman mücadeleleri bizler için üstün birer örnektir. Remle'nin hayat hikayesi de bir iman, hicret ve samimiyet örneği olarak eşsiz bir değere sahiptir.

Remle, Peygamberimize risalet görevi verildiği zamanlarda henüz bir çocuktu. Babası Ebu Süfyan, ümmeyye ailesinin önde geleni olduğu gibi, bu ailenin geleneksel görevi olan Dar'ün-Nedvenin başkanlığı görevini de yürütüyordu. Yani Mekke şehrinin danışma meclisinde bir nevi meclis başkanıydı.

Mekke'de bir saltanat düzeni yoktu. İleri gelen soylu tüccar aileleri bir araya gelip görüşerek kararları beraberce alırlardı. Babası da aileden gelen bir gelenekle bu görüşmelere başkanlık ederdi.

Remle, daha çok bilinen künyesiyle Ümmü Habibe ailesinin uygun görmesiyle hısımları Ubeydullah bin Cahş ile evlendiğinde tanıştı İslamiyetle. Ubeydullah bin Cahş hem Peygamber (s.a.s.) halasının oğluydu. Hatta ağabeyi Abdullah bin Cahş Peygamberimizin büyük sahabelerinden ve önde gelen destekçilerindendi.

Zaman içinde İslamiyet'i öğrenen genç çift, artık putların hiçbir işe yaramaz şekillerden başka bir şey olmadığına kanaat getirmişlerdi. Gönüllerinde yeşeren Peygamber sevgisi, bilhassa Ümmü Habibe'yi zor bir seçimin eşiğine getirmişti. Bir yanda kendi babası Mekke meclisinin başkanıydı ve Mekke'nin ileri gelenleri Peygamber (s.a.s.)'in getirdiği dini menfaatlerine uygun bulmuyorlardı. Bu yüzden Ümmü Habibe'nin Müslüman olması onlara adeta bir hakaret gibi gelecekti.

Diğer yandan Ümmü Habibe'nin gönlünde öyle bir muhabbet çağlayanı kaynıyordu ki, bunlar ona vız geliyordu. Her türlü çileyi göze alarak İslamiyeti kabul etti. Babasının ve diğer Mekke ileri gelenlerinin önünde imanını çekinmeden haykırdı.

Elbette bu onun için çile dolu yılların başlaması demekti. Müşriklerin acıması yoktu. Henüz on beş-on altı yaşlarındaki bu gencecik kıza bile...

Hapsedilme, her gün hakarete maruz kalma, itilip kakılma... Ekonomik baskılar, yoksulluk, açlık... Devam edip giden düşmanlık, huzursuzluk, türlü türlü tehditler...

Peygamber (s.a.s.) onlara Habeşistan'a hicret etmelerini tavsiye etti. Orada Ashame isimli samimi bir Hıristiyan olan Necaşi bulunuyordu. Onun kendisine sığınanlara karşı adil ve şefkatli olduğunu haber verdi.

Aslında bu yol kadınlar için çok tehlikeli, uzun ve sıkıntılıydı. Ama Ümmü Habibe, kocası Ubeydullah ile birlikte bu zorlu yola düşen birkaç kadın arasındaydı. Orada baskılardan uzak bir hayat yaşayıp dinlerini istedikleri gibi yaşayabileceklerdi ya, buna değerdi...

Gurbette Terk edilmişlik...

Gurbet kolay değildi. Yabancı bir ülkede garip olarak yaşamak, yoksulluk çekmek. Ümmü Habibe Mekke'nin zengin bir ailesinin kızıydı, rahata alışkındı. Ama bu onu yıldırmadı.

Orada da bazı baskılara ve telkinlere maruz kaldılar. Hıristiyanlar müminleri dinlerinden döndürmek için yoğun misyonerlik faaliyeti yapıyorlardı. Çünkü islamiyetin yayılmasının kendileri için büyük bir tehdit olduğunu düşünüyorlardı. Bu sebeple yoğun bir Hıristiyanlık propagandası yaparak ve dünyalık vaad ederek müminleri dinlerinden döndürmeye ve bu dinin önünü kesmeye çalışıyorlardı.

Hatta bu propagandalar az sa-

yıda müminin üzerinde etkili olmuştu. Ümmü Habibe'nin kocası da vaadlere kananlar arasındaydı.

Bir gece Ümmü Habibe sabaha karşı bir rüya gördü. Rüyasında kocasının yüzü kapkara olmuş ve siması değişmişti. Kendi kendine, "Vallahi onun hâli değişecektir," dedi. Çok geçmeden kocası Hıristiyan olduğunu açıkladı. Ümmü Habibe'nin tepkisi çok sert oldu. "Vallahi sende hayır yoktur!' dedi ve rüyasını anlattı. Fakat ne yazık ki, kocasını fikrinden döndüremedi.

Ubeydullah'ın içki alışkanlığı onun için bir fitne olmuştu. Ümmü Habibe onun için ne kadar çaba sarf ettiyse de sonucu değiştiremedi. Kocası onu terk etmişti. Kısa bir süre sonra da bir içki meclisinde fenalaşıp kötü bir sonla ölmüştü.

Ümmü Habibe gurbet elde dul ve kimsesiz kalakalmıştı. Mekke'ye dönse ailesinin onu dinlerinden dönmesi için zorlayacaklarını biliyordu. O ise dininde sebat etmek istiyordu. Peygamber (s.a.s.)'in sevgisi ona kuvvet veriyordu. Kendisine evlenme teklif eden Hıristiyanlara veya müşriklere ilgi göstermedi. Rabbinin onun halini bildiğine ve ona bir yardım göndereceğine bütün kalbiyle inanıyordu.

Nihayet, beklediği yardım geldi, hem de umduğundan da çok daha yücesi... Necaşinin saray görevlilerinden bir hizmetçi kadın elinde hediye bohçalarıyla kapısını çaldığı vakit gelen müjdenin bu kadar büyük olacağını tahmin bile edemezdi. Peygamber (s.a.s.) ona evlenme teklif ediyordu! Bu ne büyük bir şerefti!

Kutlu Nebi onu buralarda garip bırakmamıştı işte. Hemen kabul ettiğini açıkladı. Peygamber (s.a.s.)'e iman etmiş olan Necaşi onu güzel bir düğün töreni ve hediyelerle tebrik etti. Bir gemiye bindirerek Medine'ye uğurladı.

Ümmü Habibe Medine'ye ulaştığı vakit Müslümanlarla müşrikler arasında üç büyük savaş yaşanmış bulunuyordu. Bunlarda her iki taraftan da ölenler ve şehit düşenler olmuş, araya büyük bir kin girmişti. Fakat Peygamberimizin kızı Ümmü Habibe'yi sahiplenişi ve büyük bir değer verişi Ebu Süfyan'ın kalbini yumuşatmıştı.

Öyle ki, ona "Kızın Muhammed'le evlenmiş" diye haber ulaştıranlara, ""O, reddedilmeyecek bir erkektir." demiş, bunu tasvip ettiğini açıklamıştı. Zaten daha önce, İslam'a karşı durduğu zamanlarda bile Peygamberimizin yüksek ahlakını takdir eden sözler söylemekten kendini alıkoyamamıştı.

"Umulur ki, Allah aranızda düşmanlık bulunan kimselerle sizin aranızda bir dostluk tesis eder." (Mümtehine, 7) ayetinin nazil olmasıyla beraber Peygamberimiz (s.a.s.) artık müşriklerle bir anlaşma yapıp aralarını düzeltmek istiyordu. Nihayetinde Hudeybiye'de yapılan anlaşma ile Müslümanlar dinlerini anlatma ve yayma fırsatı buldular.

İslam, Mekkeli gençler arasında hızla yayılıyordu. Elbette bu durum bazı azgın İslam düşmanlarını çok öfkelendiriyordu. Barışı bozmak için Müslüman bir kabileye gece baskını düzenlediler. Artık barış bozulmuştu.

Ebû Süfyân barışı yenilemek için Medine'ye gittiğinde sahabeden hiç yüz bulamadı. Çünkü Peygamberimiz (s.a.s.) Mekke'nin fethinden başka bir çıkar yol olmadığını düşünüyor, güvenilmez kişilerle barışı tazelemek istemiyordu.

Ebu Süfyan son ümit olarak kızına misafir olmayı ve onu aracı yapmayı düşündü. Fakat Ümmü Habibe'nin Peygamberimize sadakati son derece yüksekti. Öyle ki, yoldan gelen babasını mecburen eve aldı ama Peygamberin minderine oturmasına izin vermedi: "Bu, Resûlullah'ın minderidir. Sen ise müşriksin. Senin gibi birisinin Resûlullah'ın minderine oturmasına gönlüm razı olmaz!"

Sitemkâr baba:

"Vallahi kızım, sen yanımdan ayrıldıktan sonra değişmişsin, sana kötülük isabet etmiş!" dedi.

"Hayır, Allah bana kötülüğü değil, İslamiyet'i nasip etti. Sen ise işitmeyen, görmeyen, taştan yontulmuş putlara tapmaya devam ediyorsun!"

Ebû Süfyân hidayet nuruna ancak Mekke'nin Fethi sırasında kavuştu.

Ümmü Habibe fetihten sonra da Peygamber (s.a.s.)'in mescidine bitişik küçücük hücresinde yaşamaya devam etti. O Mekke'ye, ailesinin yanına gidecek olsa dünyalık rahata kavuşabilirdi ama Peygamberimize rağbet etti.

Cennette onun hanımlarından olmak gibi büyük bir şerefi tercih edip dünya rahatını feda etti.

Ne mutlu ona ve onun gibi sabırlı, sadakatli mümin hanımlara...

ABDULLAH B. MES'ÛD:
KESİNTİSİZ BİR IŞIK

A. Ali URAL

Son Peygamber yemin ediyor kendisine can veren Allah'a. Ve yemininin sağlam kulpuna şu levhayı asıyor: „Kıyamet günü onun ayakları, Uhud Dağı'ndan ağır gelecek mîzanda."

Demek ki bu ayakları izlemek gerekiyor:

Küçük çoban dal gibi bacaklarıyla koşuşturuyor koyunlar arasında. Hz. Peygamber, dostu Hz. Ebu Bekir'le geçiyor sürünün yanından ve sütü olup olmadığını soruyor küçük çobana. İbn Mes'ûd, Ukbe b. Ebî Muayt'ın emaneti olduğunu söylüyor sürünün. Bunun üzerine hiç yavrulamamış, sütü olmayan bir koyun göstermesi isteniyor ondan. İbn Mes'ûd süt verme ihtimali olmayan bir koyunu yanaştırıyor Nebî'ye. Nebî, koyunu sağmaya başlıyor mübarek elleriyle. Küçük çoban işte o gün büyüyor. Büyüyor ve evrensel bir yarışta altıncı olarak göğüslüyor ipi. Fakat bu öyle bir yarış ki bir madalyayla sona ermiyor. Son Nefes ipine değene kadar çırpınıyor ayaklar.

Demek ki bu ayakları izlemek gerekiyor:

İşkenceden payını alan bedeni Habeşistan'a götüren işte bu ayaklar. Bu ayaklar Peygamber'den sonra ilk kez Kâbe'de Kur'ân okumaya götürüyor sahibini. Ey Kur'ân'ı indirildiği tazeliğiyle dinlemek isteyenler! Abdullah b. Mes'ûd'a kulak vermeye çağırıyor Nebî! „İste! Alacaksın!" diyor İbn Mes'ûd'un tilâvetini dinlerken. Bu ayaklar ilk hicret eden kafile içinde yerini alıyor Medine'ye. Uhud'ta dağılırken ordu dimdik duruyor ve cezalandırmak için yürüyor Ebû Cehil'i Bedir'de.

„Misvak Sahibi" diyorlar ona. Sahip olduğu diğer eşyaların sözcülüğünü üstleniyor misvak: Bir yastık, bir elbise ve bir çift terlik... Kısa boylu, uzun saçlı, esmer ve zayıf adam, Son Peygamber'in inci dişleri için misvak kesiyor erak ağacından. Rüzgar estikçe sallanıyor dallarla. Sallandıkça iki ince dal ortaya çıkıyor ve güldürüyor arkadaşlarını. İşte o anda yüzü asılıyor Nebî'nin. „Neden gülüyorsunuz?" diye soruyor ashabına. „Ayaklarının inceliğine gülüyoruz!" diyorlar. Son Peygamber yemin ediyor kendisine can veren Allah'a. Ve yemininin sağlam kulpuna şu levhayı asıyor: „Kıyamet günü onun ayakları, Uhud Dağı'ndan ağır gelecek mîzanda."

Son Peygamber, Ebu Cehil'in kılıcını ona veriyor sildiği için tarihten „Firavun"u. Parlıyor Cehlin paslı kılıcı.

Ebû Mûsa el-Eş'arî'nin „O varken bana bir şey sormayın!" sözünü, Hz. Ali, „O Kur'ân ve Sünnet'i bilir" diyerek tamamlıyor. Ve ayna yansıtıyor kesintisiz ışığı.

Ah ne kadar seviyor efendisini! Uykudan o uyandırıyor ibadet vakti geldiğinde. Asasıyla yol açıyor önünden. Ayakkabılarını çevirip hazırlıyor, gitmek istediğinde. Ve hep şu duayı okuyor: „Allah'ım! Tükenmeyen bir îman, sonsuz gerçek nimetler ve kesintisiz bir ışık ver bana. Beni cennette Peygamber'in dostu yap." Yüce Allah duasını kabul ediyor İbn Mes'ûd'un. Kesintisiz ışığı kucaklıyor bu naif ayna. „Sahabi Hanım'ın oğlu sahabî" cennetle müjdelenen on bahtlıdan oluyor. Fakat kıyametin dehşetini yaşamaktansa kül olmaya razı o. Dört elle sarılıyor ilme. Yetmişi aşkın sûreyi Peygamber'den öğreniyor. İnsanlar uyurken geceyi ihya ediyor, sevinirlerken hüzünleniyor, gülerlerken ağlıyor. Katı kalplilikten, zulümden, kibirden ve kalp kırmaktan Allah'a sığınıyor.

13. sayfada devam ediyor

BULGARİSTAN'DA İSLÂM VAKIFLARI RAPORU (SOFYA - 1902)

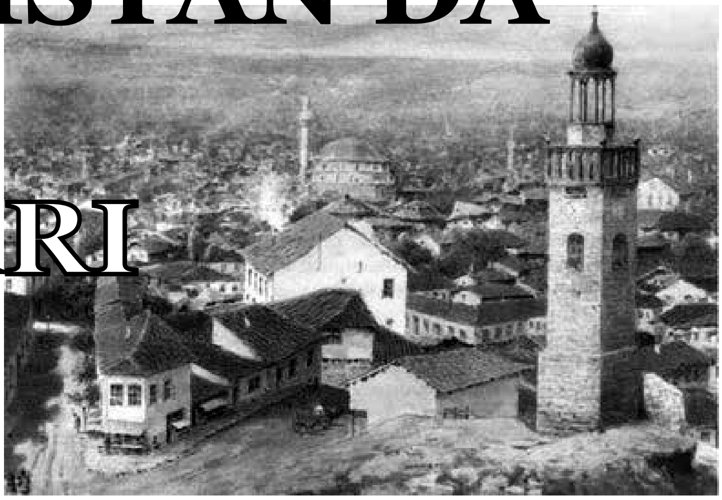

18. asır sonlarında Fransız İhtilaliyle gelişen ve 19. asırda bütün şiddeti ile devam eden bağımsızlık hareketlerinden, en çok etkilenen Osmanlı Devleti olmuş, asırlarca süren huzur ve sükunet bozularak Balkanlar'da Türk-İslâm varlığını temsil eden dinî-kültürel eserlere karşı tahribata girişilmiştir.

Bu tahribatın özellikle 19. asrın son çeyreğinde en büyük olduğu bölgelerden birisi de Bulgaristan'dır. Osmanlı idaresi, bu sırada muhtariyet (özerklik) kazanan Bulgaristan'daki Türk-İslâm eserleri tahribatını önlemek için çeşitli yollara başvurmuştur. Bu arada Türk-Bulgar heyetlerinden müteşekkil karma komisyonlar kurularak, özellikle vakıfların durumu, maruz kaldığı tahribatın bizzat mahallinde tespiti için çalışmalar yapmıştır. Esasen 1878 Berlin Antlaşması'nda Bulgaristan'daki vakıflar ve Müslüman ahali ile ilgili çeşitli maddeler bulunmakta idi. Bu maddeler gereğince müşterek komisyonlar toplandığı ancak çoğu kere müspet bir karara varamadan dağıldığı bilinmektedir.

Ali Ferruh Beyin komiserliği ve sunduğu raporlar:

Ali Ferruh Bey, Rumeli Beylerbeyi payelilerinden Kudüs-i Şerif mutasarrıfı Reşad Paşa'nın oğludur. 5 Flaziran 1865'te İstanbul'da doğmuştur.

Mülkiye'yi bitirdikten sonra Paris Elçilik katipliğinde vazifelendirilmiş bu arada Paris'te Siyasi İlimler Fakültesine devam etmiştir. Vaşington elçiliğinin ardından Bulgaristan komiserliğine tayin edilmiştir.

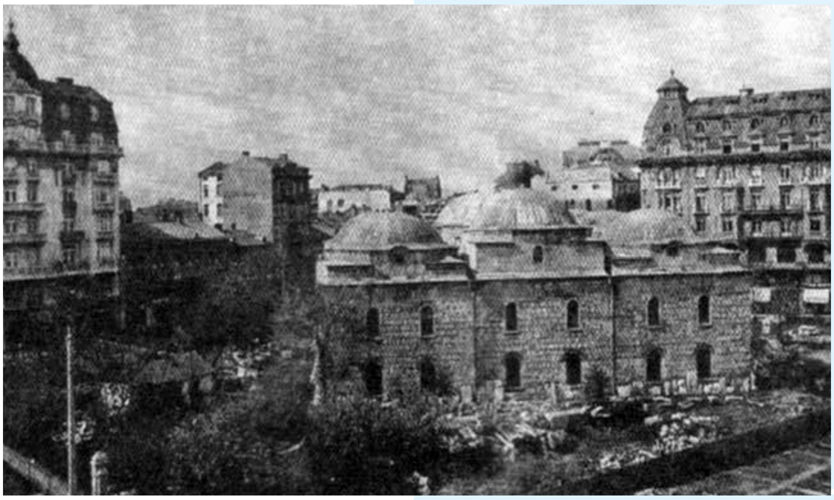

Ali Ferruh Bey 1902'de Bulgaristan Emareti komiserliğine tayin edilmiş, bu görevi 1904'te ölümüne kadar devam etmiştir. Bu süre zarfında Müslüman ahalinin çeşitli meseleleri ile meşgul olmuş. Komiserliğe tayın edildiği sırada kendisine gönderilen bir iradede Bulgaristan'da özellikle Sofya'daki vakıfların eski ve yeni durumu, bu konudaki çalışmalar ve vaktiyle varılmış olan kararlar hakkında bir rapor istenmiş, Ali Ferruh Bey de bu konuda etraflı bir çalışma yaparak vakıflar, Müslüman ahali ve Sofya'daki vakıfların 1902'deki vaziyeti hakkındaki raporunu arz etmiştir.

Ali Ferruh Bey, 17 Ağustos 1902 tarihli raporunda başlıca aşağıdaki hususlara temas etmiştir:

1881-82 tarihlerinde, Berlin Antlaşmasının hükümlerine göre toplanan komisyonlar akdettikleri toplantılarda vakıflar ve devlet arazileri üzerinde inceleme yaparak Bulgaristan'daki evkafı beş

kısma ayırmış ve bunların her biri hakkında bilgiler vermiştir:

Camiler, mescitler, medreseler, imaretler, tekkeler Müslümanlara mahsus hayır kurumlarıdır. Çeşmeler, köprüler, kaldırımlar vs. ise Müslim-gayrimüslim herkese hizmet veren yapılar olup bütün bunlar birinci grup evkafı teşkil etmektedir. Cami, medrese ve imaret gibi eserler "hayrat" ismiyle; kaldırım, çeşme, köprü gibi eserler ise "müberrât" ismiyle bilinmektedir. Bundan sonraki dört sınıf vakıflar ise, esas itibariyle birinci grupta zikredilen evkafı ayakta tutmak ve devamını sağlamak için yapılmış olan vakıflardır.

Evler, hanlar, hamamlar ve "icâre-i vadeli" vakıflar Komisyonlardaki Bulgar üyeler ve Bulgar Komiseri Osmanlı Devleti'nin bu beş sınıf vakıf üzerindeki her türlü hukukî hakkını kabule bir türlü yanaşmak istememiştir.

Sofya'daki durum

1878'de Bulgaristan'ın muhtar bir prenslik haline gelmesinden sonra, Bulgar idaresindeki Sofya Belediyesi, Bulgar adlî makamlarının da yardımıyla sokakların genişletilmesi, bazen de eserlerin harabe oldukları iddiasıyla Türk-İslâm vakıflarını yavaş yavaş tahribe ve zabta başlamıştır. Bu gayri hukukî tutum diğer şehirlerde de uygulanmıştır. Bu tahribat öylesine süratli ve pervasız olmuştur ki mesela Sofya şehrindeki 44 camiden sadece biri Müslümanların elinde kalmış, geri kalanı insafsızca zaptedilmistir.

Dinî binalara tahsis edilmiş olan yüzlerce han, hamam, dükkân, ev vs.'den sadece bir kaçı Müslümanların elinde bırakılmış, pek çok mektep, tekke, kaplıca zaptedilmiştir. Türk komiserliği bu haksız ve gayri İnsanî davranış karşısında hayli direnme göstermişse de netice hasıl olmamış ve saldırılar devam etmiştir. Asırlarca süregelen dostluk ve Türkler tarafından Bulgarlara yapılan iyi muamele ve hizmetin mukabili maalesef hıyanet olmuştur.

Bu hadiselerin cereyanı sırasındaki yürekler acısı durum ise, Bulgar makamlarının, bu nevi tecavüz ve gaspları yaparken çoğu kere bir Müslüman cemaatinden veya bir vakıf mütevellisinden, cüz'i bir menfaat veya birbirlerine karşı duydukları kırgınlık ve kinin eseri olarak yardım görmesi, destek elde etmesidir. Müslümanların böylece kendi din kardeşini ve ırkdaşını ele vermesidir.

Ali Ferruh Bey raporunda emaret dahilindeki İslam vakıflarının aslî durumları ve bunun zamanla uğradığı tahribat ve asrın başındaki durumunun "Hârâbat" adıyla düzenlenen büyük bir defterde yazılıp saltanat makamına takdim edileceğini bildirmiş, Sofya şehrine ait kısmın hazırlanarak hemen takdim olunduğunu arz ederek raporunu tamamlamıştır.

İsmail A. ÇAVUŞEV

İKİ DOSYA ARASINDA YAŞAM

"Nova Svetlina" (Yeni Işık) gazetesi başyazar muavini zavallı ve fakat zavallı olduğu kadar da zalim birisi idi. Kimlik değiştirme sürecinin en koyu yıllarıydı. Bir gün "büyükler" karar almışlar, beni köyüme gönderecekler, ben de yazacağım yazılarda köydeşlerimin zaten de Bulgar asıllı olduklarını ispat edeceğim! Adam, beni yanına çağırıyor, vazife veriyor. İlk hafta "Oğlum hastalandı!" deyip atlatıyorum, ama ikinci hafta yalan torbam boşalıyor. Oysa kimlik değiştirme sürecinin sonu bile görünmüyor henüz... İlle de gitmeliyim!

Çaresiz, yola çıkıyorum. Bir hafta, on gün kalıyorum köyde. Geziyorum, yazıyorum, konuşuyorum, soruyorum. "Bizim bu köyde sülâlesinde Bulgarlık olanlar var mı?" diye bilmek istiyorum. Herkesler omuz kısıyor, kimseler "Var!" diyemiyor.

Bu esnada -olacak ya! - tatsız bir olay oluyor köyümde. Bir gün sekizinci sınıf çocuklarını okul yemekhanesine toplamışlar, önlerine birer şişe limonata (!) koymuşlar karşıya da geçmiş Razgrat Sancak Komitesinden kodamanlar, sızırıyorlar çocuklarına: "Kim kalkıp konuşacak? Kim sözü alacak? Hanginiz Bulgar asıllı olduğunu anlatacak?... Hadi, bakalım, ilki kim olacak?.." Eh, ilki olacak, ama o andan itibaren arkadaşlarının ve köydeşlerinin de diline düşeceğini anlayan çocuklar başlarını önlerine eğmişler, çıt çıkarmıyorlar. Ben de kapının oracığa ilişmiş, dinliyorum susmalarını. Öyle ya, bu konu beni de ilgilendiriyor. Hazır gelmişken bir Bulgarı öğrenip anlamak istiyorum. Ha, biz zaten Bulgarız diyecek, ha ben de bu Bulgarın kim olduğunu anlamaya çalışacağım! Ama ne gezer!

Çocuklar, başlarını önlerine eğmişler, ağızları var, dilleri yok, halâ susuyorlar. O gün âdeta hiç birisi tarih dersini öğrenmemiş! Şöyle aralarından birisi kalkıp da tıkır tıkır konuşsa! Ama konuşamıyor ki.. Nihayet, iyice canımı sıkan bu duruma tahammül edemeyerek yavaşça kapıyı açıp dışarıya sıyrılıyorum!

Fakat sen misin sıyrılan!

"Kimdi bu? Nereli o? Neden çıktı? Niçin gelmiş buraya?... "Artık arkamdan kendi kendilerine ne sorular sorup, ne cevap verdiklerini ben asla bilemiyorum. Bilemiyorum ama tahmin ediyorum. Bir güzel gammazlamışlar beni! Kim mi? Köy okulunun tarih öğretmeni Prodanova! Okulun müdürü olan anası Prodanova! Ve de kızı olan tarih öğretmeni.

Sancak komitesinden adamlar sıcağı sıcağına Razgrada dönüyorlar. Köyde hırslarını alamamışlar besbelli. Rasgele Sancak Komitesinde gazetemiz yazarlarından Ganka Sıbevaya rastlıyorlar.

Nasıl olur! Aranızda böyle bir adamı nasıl tutarsınız! Yazık değil mi!..

Ve daha neler neler.. Sıbeva da Sofyaya döner dönmez bir güzel müzevir döşeniyor hakkımda. Öyle ya üç nüsha yazmak şartı var ortada! Bir güzel „nallıyor" beni. Eşinin organlarda albay olduğunu bildiğim halde kendisine saygı beslediğim biriydi. Ama bu onun müzeviri yazmasını ve yerine teslim etmesini engellemez.

Ertesi gün öyle bir fırtına koptu ki, gelin de görün! Merkez komitede "Şube" haberdar edilmiş, emniyet görevlileri redaksiyona doluşmuşlardı. En nihayet, başyazar Kamen Kalinova parlak bir fırsat düşüyordu: Beni gazeteden uzaklaştırmaya

vesile arıyordu zaten!

Neyse, herhalde birisi taktik olmalarını, beni iki yolla inceleyip öğrenmelerini salık vermiş olacaktı. Çağırıp: "Yazıyı yaz, derhal getir!.." dediler. Yazacaktım, tabii. Beni yazı yazmakla korkutamazlardı. Oturdum ve yanılmıyorsam birkaç günde tam 45 sayfa yazı yazdım. Ama vermiyordum yazıyı. Başredaktör yardımcısı gene gene: "Hadi ba, yazıyı getir!.." diye çoban gibi bağırıp çağırıp hatırlatmalar yapıyordu. En nihayet yazıyı verdim.

Hemen aç kurtlar gibi yazının üstüne düştüler! Kimbilir neler bekliyorlardı da neler buldular, nasıl hayal kırıklığına uğradılar, zavallılar! Bana: "Gitmedin; yazmadın!" diyemezlerdi. Gittim, yazdım. "Kötü yazmışsın!" da diyemezlerdi. Çünkü kendilerinin yazı yazma becerileri hepten de yok! Lâkin yine de bir kulpunu buldular. Yazdıklarımın bir analizini ve değerlendirmesini yapmak üzere Bulgarlığıyla övünen Yavor Krasenova verdiler. Aslen bizden olan Yavor Krasenovu "rahmetli" diye anmıyorum, zira bu dünyadan müslüman olarak ayrılmadı.

Yavor Krasenov yazıları alıp okuyor. Kendisiyie uzun yıllar "Dış politika" şubesinde çalışmışlığım var. Yeteneğimi pekala biliyor. Ondan sonra parti bürosu toplanıyor, beni de çağırıyorlar karşılarına, sözü tahlil yapmak üzere ona veriyorlar.

- Ben, dedi, az çok gazetelerde çalıştım bugüne dek. Adlarını yenilemiş aydınların hemen hemen hepsini tanırım, yeteneklerini bilirim. Bu, onların içinde çok özel bir yer tutar. Her iki dilde aynı derecede başarılı yazılar yazar. Hangi konuya girişse, iyi yazar. Onda lâf üretmek diye bir şey yoktur. Dolu, anlamlı

yazılar yazar. Bu yazıları da yazı olarak çok güzel, çok mükkemmel. Okuyorsun, heyecanla izliyorsun. Tam: "Benim anam Bulgardı!" diyeceği yerde, bakmışsın öte yana bükülmüş... Devam ediyorsun... Yine güzel güzel anlatıyor; a-ha, işte "Babam, Bulgar!" diyecek diye beklerken adam başka yana çekiyor...

Böyle böyle üç defa beni kristal bir vazo gibi yukarılara, yükseklere kaldırıp beton döşemenin üzerine bir bıraktı ki... Ben, tuzla buz oldum!

İşte ondan sonra Kamen Kalinov arabasına atlıyor, ver elini Deliorman! Yolboyu Tırgovişte ve Razgrat sancak muhabirlerini de yanına alıyor. (Şahitsiz hiç bir iş yapmazdı. İlle de birkaç şahit bulundururdu yanında, ne olur, ne olmaz diyerek). Ve üçü birlikte köyümüze varıyorlar. Artık av arayan köpekler gibi izime düşerek aramaya başlıyorlar: Kimle konuştu? Kimle görüştü? Neler sordu? Neler söyledi?.."

Eh, insanın dostu da var, düşmanı da. Üstelik Sofyadan gelmiş, Merkez Komiteden de dediler mi insanlar artık yazan yazana!.. Yazmış da yazmış insancıklar! Koskoca bir dosya dolusu. En fazla da o zavallı tarih öğretmeni kadın yazmış: "Bana, sen niçin Türkçe bilmiyorsun? diye sordu" (Oysa Türkçe bilseydin, yaşlıların anlattıklarını dana iyi anlar, hatıralarını yazabilirdin, demiştim). Okul avlusunda çocuklarla Türkçe konuştu!.. "Nerde!.. Ben, köyden çıkalı 30 yıl olmuş; okul çocukları beni asla tanımıyorlar, ama yalan... Okulun müzesinde "Türklerin neden resimleri yok? Neden Türklere özgü giyim kuşam ve yaşam eşyaları sergilenmemiş?" diye sordu. Burası doğruydu. Sordum. Köyde bir tek Bulgarlar mı yaşıyordu? Hem üstelik onlar bir 60-70 yıllık olaydı köyümüzde. Faşizme karşı savaşta sadece Bulgarlar yoktu, köyümün Türkleri de vardı. Ama okul müzesinde onların resimleri ve isimleri yoktu!

Ve Kamen Kalinov öyle bir hırsla, öyle bir hırsla döndü ki Sofyaya az daha beni uçuracaktı. Ne var ki, 10 Kasım onun sinsi niyetlerini altüst etti, kirli emellerine ulaşmasına imkân vermedi.

Başredaktör yardımcısına gelince, hemen kuyruğunu kıvırdı, sinsi sinsi günün şartlarına uyuyormuş gibi görünerek şefine karşı mevzi aldı. "Işık-Svetlina" gazetesinin batırılmasında esas faktörlerden biri oldu.

Benim dosyaya gelince uzun zaman Kamen Kalinovun demir kasasında kilitli durduğunu biliyordum. Merak edip okumak istedim. Arkadan gazetenin başına geçen dengesiz bir türlü vermedi. Şimdi artık görsem de okumak istemem. Öyle ya, hakkımda kimlerin ne yazabileceklerini biliyorum. Hem onlar hiç de uzağımda değillerdi. Beni çekemeyen, hazmedemeyen kendisini beğenmişlerdi bunlar. Varsın yazdıklarından utansınlar, diyorum. Bu kadar okuyacak, öğrenecek şeyler varken onların safsatalarını okuyup da ne öğreneceğim? Beni anlamış değiller ki! Ben kendimi az çok biliyorum... Onlardan öğrenecek değilim asla!

1997-98
Sofya

SAYFAMIZDA

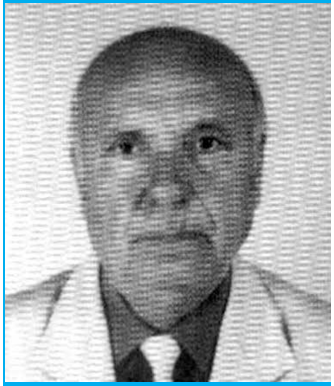

Hüseyin H. Köse, 2 Ekim 1936'da Razgrat ilinin İsperih belediyesi, Vazovo (Eskibalabanlar) köyünde doğdu. Lise öğrenimini açık öğretim öğrencisi olarak İsperih'te tamamladıktan sonra, Sofya›da Toplumsal Bilimler ve Sosyal Yönetim Akademisi'nin Gazetecilik Bölümü'nden mezun oldu. Yörenin köy ve kentlerinde çocuk ve gençlik derneklerinde eğitimci, farklı teşkilât ve kuruluşlarda örgütçü olarak çalıştı. Razgrat bölgesi Körler Birliğinin başkanlığını yaptı, ışıktan mahrum insanların kaderini paylaşarak, sorunlarının çözümüne işletme yöneticisi olarak yardımcı oldu. Bir dönem de kendi köyünde muhtarlık yaptı.

Altmışlı yıllarda Razgrat'ta çıkan DOSTLUK gazetesine editör atanan H. Köse, daha sonra bu yöndeki çalışmalarını Yeni Işık, Güven, Yeni Sabah gazetelerinin, Yeni Hayat dergisinin muhabiri, Deliorman dergisinin sorumlu editörü olarak sürdürdü. 2003 yılında girişimcisi ve sahibi olduğu HOŞGÖRÜ dergisinin başına geçti. Aynı zamanda fıkralar, taşlamalar, feyletonlar, öyküler yazdı. 2001'de okurlarına TUZ BİBER (Deliorman Halk Gülmecesinden Seçmeler), 2002'de, KANLI İZLER (Şehitlerimizin Belgesel Öyküleri), 2006'da DELİORMAN DEVİ (Podayvalı Lütfi Pehlivan) ve BİR DESTE GELİNCİK (Çocuk öyküleri) kitaplarını sundu.

MAYÇİN EZİK

Feyleton

Sayın baylar ve gospocalar, ben, bu akşam, bu meropriyatiyayı çok haresva yaptım. Böyle bir meropriyatie geçen yıl, çok iyi pomnilliyorum, dekemvri ayının bir çetvırtık akşamıydı, bizim köyde de provejda yaptık. Ona bütün mehanizatorlar, polevıdlar, jivotnovıdlar ve daje likvidalsionen savetin predsedateli ile glaven sçetovoditeli bile uçastva yaptılar. Biz orada, mayçin ezik problemini razglejdaladık. Herkes duma istedi, otnoşenie aldı. Liçno ben, kocaman bir reç tuttum. E, yandan yundan, beni biraz podigrava yapmak istediler, ama ben onlara hiçbir znaçenie vermedim, çünkü uçastniklerin çoğu benden dovolen kaldı. Daje onlardan biri, "Abi, dedi, şu reçi yaz da yolla bir vestnee. Varsın Sofya jurnalistleri de görsün bizim kulturamızı, Deliorman'da mayçin ezikle nasıl obştuva yaptığımızı. Primer alsınlar senden. Ben, de, döndüğüm gibi, o reçi motomo prepisva yaptım ve preporıçeno olarak bir spisanieye gönderdim. Otpeçatva yaptılar mı, yapmadılar mı bilmem, ama gözlerim yolda, zapis bekliyorum.

Sayın gospocalar ve baylar, bu problem beni çok trevoji yapıyor. Çünkü, böyle giderse, bu ülkede bizim mayçin ezik yakında izçezva olacak. Buna da bence, glavno üç priçina var.

Birinci, bazı yerlerde, vse oşte bizim mayçin eziğimizi zabranâva yapmaya prodıljava yapıyorlar. Naprimer, geçenlerde yine bizim köyde bir obştoroditelska sreşta provejda oldu. Orada okulun direktorkası gospoca Dırdırova, bütün roditelleri "golâmo mejduçasielerde, klasna stayalarda, sportna ploştadkalarda, obştejitienin pomeşteniyalarında ve spalnalarda bir öğrenciyi mayçin ezikle obştuva yaparken duyarsam, onu vednaga okuldan izklüçva yapacağım" diye preduprajdava yaptı ve hiç kimse de ona vızrajeniyada bulunmadı!.

İkinci priçina da şu: bazı gospodinier ve gospocalar, hele hele de intiligentsiyadan bir çastı, çitalişte bibliotekalarında lipsvaymışlar diye kendilerini opravdava yapıyor ve Türkçe literatura okumuyorlar, arkadaşlar! Ben, bir muallim tanıyorum, daha benim Türkçe yazdığım razkazları ve feyletonları bile okumamış. Bence, bunun böyleleri, milletin çocuklarına mayçin ezik öğretemez, ama vrızkaları var, naznaçava oluyorlar.

Üçüncü priçina, en vajnosu. Size de vpeçatlenie yapmıştır ki, bazı sınarodniklerimiz, Türkçe konuşurken, Bulgarca duma katıyorlar. Bu beni çok nervira yapıyor. Nesluçayno, geçenlerde bir psihiatriçen dispansere registrira oldum. Bundan böyle, her ay preglede gidip, nervilerimi izsledvane yaptıracağım!.

Bütün bu durumu predvijda yaparak, ben, bu akşam, bu yüksek tribunadan bir lozung izdiga yapmak istiyorum: mayçin eziğimizi pazi, kulturamızı razviva yapalım!.

Monologdaki Yabancı Kelimelerin Anlamı

spisanie - dergi
meropriyatie - etkinlik
haresvam - beğeniyorum
spomnâm - hatırlıyorum
dekemvri - Aralık
gospoja - bayan
otpeçatvam - basıyorum
zapis - telif haberi
trevoga - üzüntü
izçezvam - yok olmak
provejdam - düzenliyorum
priçina - neden, sebep
vse oşte - hâlâ
zabranâvam - yasaklıyorum
prodıljavam -devam ediyorum
obşto-umum, toplam
glaven - baş, genel
roditel - ebeveyn,veli
golâmo-büyük
mejduçasie - teneffüs
mayka - ana ezik - dil
razglejdam - incelemek
duma - söz, sözcük
otnoşenie-münasebet
reç - nutuk, konuşma
podigravka-dalga geçmek
preduprejdenie - uyarı
vızrajenie - itiraz
inteligentsiya-aydınlar
çast - kısım
daje - hattâ
vestnik – gazete
jurnalist - gazeteci
obştuvane-iletişim
razkaz - öykü
preporıçeno - davetli
glavno - başlıca
polevıd - kır işçisi
likvidatsıya - tasfiye
savet - şura, kurul
predsedatel – başkan
lozung - slogan, sıar
sçetovoditel - muhasebeci
sreşta - karşılaşma
uçastie-katılmak
izdigane - kaldırmak
klasna staya - sınıf odası
ploştadka - alan, oyun yeri
obştejitie - öğrenci yurdu
spalnâ - yatak odası
povedenie - ahlâk
namalâvane - azaltmak
znaçenie – önem
uçastnik - katılımcı
dovolen - memnun
psihiatriçen. - psikolojik
razvivam - geliştirmek
çitalişte - okuma evi
lipsvam - mevcut olmamak
opravdavam - savunuyorum
primer - örnek
posluşvam - dinlemek
vajno - önemli
vpeçatlenie - intiba
sınarodnik - soydaş
nerviram se - sinirleniyorum
izsledvane - tahlil, inceleme
nesluçayno - rastgele olmayan
jivotnovıd - hayvan bakıcı
registriram - kayıt olmak
pregled - muayene
pazya - korumak
tribuna - kürsü
predvijdane - ön görmek

ADSIZLAR DÜĞÜNÜ

Gece yarısı çoktan geçmişti, ama O, halâ uyuyamıyor, kâh bir, kâr diğer yanına dönüp duruyordu. Gözlerini yumunca, önüne koca geçenlerde olup bitenler, tanklar, o belediye boğası gibi beşli ve silâhlı kızıl baretliler, köpekler geliyordu. Yeniden ürperiyor, sinirleniyor, uykusu açılıyordu. Telefonu çaldı, hemen yatağından fırladı, ahizeyi kaldırdı.

-İyi akşamlar Şey, dedi karşıkı. Tanıyamadın galiba, ben Şey,

-Hangi Şey ?

-Nasıl "Hangi şey", canım, "Brazilya"da kahveni kiminle içiyorsun ?! Hadi uzatmayalım. O Şey oğlunu everiyormuş, seni düğüne çağrıyor...

-Hangi Şey ?

-Eski meslektaşın. Otobüs yarın saat sekizde otogardan kalkacak.

Telefonun öteki ucundaki adam, bir solukta söyleyeceklerini söylemişti. Şey, ne onu tanıyabildi, ne de düğün sahibinin kimliğini anlayabildi. Yedi meslek sahibiydi, dokuz yerde görev almış, görüşken, konuşkan, hiçbir açıdan seçmemeksizin herkesle sohbet eden, kahve içen biriydi.

Çok, ama çok meslektaşı ve dostu vardı. Hangi geri zekâlı bu kargaşalı zamanda oğul everiyor, hangisi gecenin bir yarısı telefon açmıştı acaba? Sabaha diri çıktı..

Ayazlanınca da kalktı, kravatını boğazına geçirdi, ceketini sırtına, hediyesini koltuğuna aldı, otogarın yolunu tuttu. Orada birçok eş dost gördü. Onların bindiği otobüse bindi. Az gittiler, uz gittiler, dere tepe düz gittiler, nihayet O Şeylerde bittiler.

Düğün, düğün gibi bir düğündü. Geniş köy avlusu, insan ile doluydu. Masalar viskilerle, vodkalarla, konyaklarla, erik ve kaysı rakılarıyla, o delirtici Deliorman şaraplarıyla, köftelerle kebaplarla, hindi kızartmalarıyla, pidelerle, baklavalarla ve daha bilmem nelerle yüklüydü.

Düğüncüler fısıl fısıldı. Aralarında kılık kıyafetlerinden gelin ve güvey oldukları anlaşılan pırıl pırıl çiftin de bulunduğu bir

grup genç, koca cevize asılmış "Soni"den gelen Bulgarca, Rusça, Rumence, Makedonca, Çingenece türkü ve melodilere ayak uydurmağa çalışıyorlardı. Baş köşede oturan kara gözlüklü düğüncünün kulakları "Soni"de fısıltılarda, gözleri dansedenlerde ve .. tüm düğüncülerdeydi.

Ezelden böyle gelmiş, böyle de gidecek sanılır. Bir düğünün en heyecanlı anı, onun takısıdır. Takıda belli olur kim tilki, kim ayı, kim geline amca, kim güveye dayı. Burada da, omuzlarından topuklarına dek, alaca ve uzun basmalarla çapraz bürünmüş bir babacan "Soni"yi durdurdu, alayın ortasına çıktı, genç evlilerin önündeki masaya bindi ve kırık dökük Bulgarcasıyla "Kaynana ve kaynatadan dört odalı bir apartman dairesiii" diye sesinin çıktığı kadar bağırarak, takının başladığını bildirdi. Sonra da bıraktığı yerden aldı yürüdü. Yerli nineden bir doksanlık, uzak nineden bir beşibirlik. Gelinin ağababasından Karadeniz kıyısından bir yazlık! Sağdıçları Şeyler ailesinden 2000 levaaa !

Burada düğüncüler, alkışladılar ve takıcı ilhamlandı, kısa bir sükûtten sonra yeniden devam etti : TKZS başkanından 30 leva, başmuhasebeciden 2 leva, mahale çobanından 40 levaaa, doktordan ebeden ve hemşiredeen birer emziiik, zootekniktten, hayvan brigadirinden ve bir grup tavuk bakıcıdan toplam 100 levaaa, RZ 45 54 plâkalı kamyonun sürücüsünden 45 levaaa, belorusçudan 70 levaaa, okul karşısında oturan köydeşimizden bir düdüklü tencereee, cami arkasında yaşayandan bir tekneee, gelinin babasının asker arkadaşının amcası oğlundan bir elektrikli kahve değirmeni, kütüphaneciden dünya işçi ve komünist harekâtının tanınmış önderi, şanlı şerefli partiyamızın değişmez genel başkanı ve Devlet Şurası başkanı, tarihi Nisan Plenumunun, şimdiye kadar dünyada eşi görülmemiş Soya dönüş sürecinin akıllı mimarı ulu ve sevgili önder ve öğretmenimiz sayın Todor Jivkov yoldaşın seçilmiş eserlerinden 54. ciltiii..

Kütüphanecinin hediyesini ilân ettikten sonra, takıcı, biraz oyalandı. Bu sırada komsomol sekreteri ve yerel Vatan Cephesi teşkilâtı başkanı, ayağa kalkarak var sesleriyle bir ağızdan "Jivkov, Jivkov" diye alkışlamaya başladılar. Ancak gerisi gelmediğinden dolayı, yorulunca vazgeçtiler. Takıcı da yeniden işine koyuldu. Antsunglu teyzeden ve mavi şliferli haladan üçer metre barhet, karşıkı kara bombeli misafirden bir çay serviziii, öte yanındaki sarı çizmeli adamdan bir yatak örtüsüüü... En sonunda takı bitti ve düğüncüler dağılıştı.

Kara gözlüklü düğüncü ise, eve dönünce raporuna, "Bugün bir Türk düğününe katıldım ve 1985'te çok büyük bir şey haltettiğimize bir kez daha inandım" diye yazdı. Bütün düğüncüler dörder dörder sıraya dizilerek, Tih Bâl Dunav şarkısıyla ayak vurarak nikâh evine gittiler. Muhtar, genç evlileri, geçmişte Bulgarların nasıl Türkleştirildiğine dair çok ayrıntılı ve inandırıcı bir bilimsel bildiriyle selâmladı. Onu dinlerken düğüncüler, bangır bangır ağladılar. Doksan yaşlarında mini cuplu bacılar bile bulgarca horolar, rıçenitsalar oynadılar. Hepsi Bulgarca oldu.

Düğünün başından sonuna kadar ne bir Türkçe kelime duydum, ne de bir Türk adı.." diyerek yazısını noktaladı.

Mayıs, 1986 — Hüseyin KÖSE

HELÂL TURİZM Mİ?

Saida İBRAHİMOVA

Esrarengiz ülkelere ziyaretler, çeşitli halkların ananeleriyle tanışmak, onların hayatına ve yaşam şekillerine şahit olmak, yerel mutfakların lezzetli yemeklerinden tatmak, bütün bunlar yeni yeni izlenimler edinmek isteyenleri bekliyor. Allah Tealânın izniyle bugün oldukça geniş imkânlara sahip Müslümanların sayısı hızla artıyor. Onlar, aileleriyle ve dostlarıyla bir arada seyahat edip dinlenmek istiyorlar. Dünyanın başka başka ülkelerini ziyaret ederken İslâmiyetin istemlerini asla gözardı etmiyorlar.

Müslümanlar, ülkemize hoş geldiniz!

Pazar ekonomisinin analizini yapanlar çoktan helâl turizmin gerçekliğini belirtmişlerdir. Oysa helâl turizm ifadesi yeni yeni kullanılmaya başlayan bir ifadedir. Yakın Doğu ülkelerindeki neft yedekleri, bankacılığın kaydettiği son gelişmeler ve ekonominin diğer bazı alanları günümüzde Müslümanların seyahatlere çıkarak İslâmi istemlere göre yapılan hizmetleri ödeme olanaklarını artırmıştır.

Bugün bütün dünyada büyük otel sahipleri ve turoperatörler değişen şartlara ayak uydurabilmek ve «helâl» damgalı pazar ürünleri ve hizmetlerinde kendi yerini alabilmek için gayret göstermektedirler. Helâl turizm ve dinlence Müslümanlara yönelik bir turizm türü olup şeriyat istemlerine göre istirahat etme imkânları yaratmaktadır. Helâl turizme açılan otellerde sadece alkolsüz içkiler ve helâl gıdalar sunulmakta olup kadınlara ve erkeklere mahsus havuzlar, plajlar, spa yerleri vs. bulunmaktadır.

İslâmi istemlere uygun istirahat son yıllarda daha önceleri görülmemiş bir şekilde turizmin önemli bir kesimini teşkil etmektedir. Amerikalı bir kompanyanın yaptığı araştırmalara göre geçen yıl Müslümanlar seyahat ve dinlence için 192 milyar dolar harcamışlardır.

Singapur Reyting Ajansından Fazal Bahardin Müslümanlara ait hizmet alanını değerlendirirken Müslüman ailelerin genelde bir bütün halinde seyahat edip dinlendiklerini belirtmiştir. Onlar, ayrıca diğer turistlerden farklı olarak daha bol paralar harcamaktadırlar.

Bu nedenle turizm sektörü bu gruptan insanları görmezden gelmemektedir. Daha önceleri Müslümanlara gerekli hizmetleri sunamayan turoperatorları ve oteller şimdi konuklarına hem kıblenin ne yönde olduğunu, hem namaz vakitlerini bildirmekte, özel namaz odaları düzenlemekte, helâl yemekler sağlamaktadırlar.

Bu saydığımız hizmetler dışında bazı otellerde hattâ mescitler dahi vardır. Seyahat edenlere İslâm tarihiyle ilgili ilginç yerlerin programları sunulmaktadır. Ayrıca gece eğlenceleri ve İslâmi istemlere uygun eylemler düzenlenmektedir.

Birçok uluslar arası oteller Müslüman konuklarına İslâmi istemlere uygun surette kesilmiş hayvanlardan helâl yemekler sunmakta, bu yemeklere yabancı katkılar yapılmamaktadır. Alkol gibi islâmın yasakladığı yiyecek ve içecekler yasaklanmaktadır.

Dünya Turizm Sergisi Pazarlama örgütü bundan daha birkaç yıl önce helâl turizmin özellikle Yakın Doğuda büyük olanaklara sahip olduğunu belirtmişti. Onların hazırladıkları bir raporda helâl havacılığın da büyük bir potansiyele sahip olduğu kaydedilmiştir. Bu uçaklarda yolculara helâl yemekler ve içecekler sunulabilir, namaz vakitleri bildirilir, el altında Kuran-ı Kerim bulunması sağlanabilir, kadın ve erkeklere ayrı bölümler ayrılabilir vs.

İslâmi istemler üzere seyahat ve istirahatlerin yaygınlaşmasıyla helâl oteller sundukları yemek türlerini yenileyip zenginleştirmekte, aynı zamanda çeşitli ülkelerden gelecek konuklara yardımcı olabilecek tercümanlar ve başka görevliler de celbetmektedirler.

Helâl ticaret konusuna hasrettiği bir yazıda "Ekonomist" dergisi şunları kaydetmektedir: "Helâl üretim endüstrisi sadece helâl ürünler üretimini değil, aynı zamanda helâl hizmetler

sunma sahasını da etkilemektedir. Bu gibi kumpanyalar kadınlar ve erkekler için ayrı havuzları bulunan, helâl yiyecek ve içecek sunan Türkiye sayfiyelerini kaydetmektedirler.

Helâl Turizmde öncüler

Bu sahada birer Müslüman ülke olan Malaysiya ve Türkiye başta gelmektedirler. Yine böyle Avusturalya ve Yeni Zelanda gibi Müslüman olmadan ülkeler de bu sahada önemli adımlar atmaktadırlar. Helâl turizmin sağladığı gelirleri göz önünde bulunduran bir sıra ülkeler turizm sahasını İslam kültürüne de açmaktadırlar. Bu yönde en cazip ülkelerden biri Yeni Zelandadır. Son yıllarda bu ülkeyi ziyaret eden Müslüman turistlerin sayısını giderek artmaktadır. Meselâ, geçen yıl Ağustos ayında burada Müslüman turist sayısı yüzde 141 artış göstermiştir. Endonezya ve Malezya gibi büyük İslâm komşuları da olan bu ülke yöneticileri daha fazla turist celbederek turizm sayahısna en hızlı gelişen ülke olmak azmindedirler.

2013 yılında Yeni Zelanda ülkelerinde helâl turistlerin dikkatini celbedecek yeni bir turistik kılavuz hazırlamıştır. Onda Yeni Zelandada turizmle ilgili bilgilerin yanı sıra helâl restoranlar, kafeler vs. yerler de belirtilmiştir. Hazırlanan yeni turistik rehberler dış ülkelerdeki elçiliklere gönderilmiştir.

Daha az dikkati çekmeyen bir diğer ülke de Japonyadır. Dünyada eşi örneği olmayan yerleriyle Japonya dünyanın her köşesinden, bu sayıdan Müslüman ülkelerden de turistler celbetmektedir. Bu amaçla Müslüman ülkelerden turistler celbedeilmek için bir sıra turizm acentaları yeni hizmetler sunmaktadırlar. Meselâ, Osaka'daki Miyako İnternasyonal kumpanyasının hazırladığı programlarda Müslümanların ruhu ve maneviyatına aykırı düşen yerleri almamışlardır.

Nüfusunun yüzde 60'ı Müslüman olan Malezya şimdilik İslâm ülkelerinden gelen turistlere en iyi hizmet veren ülke sayılmaktadır. Buranın sahil şehri olan Port Dikson bütün seyircilerde unutulmaz anılar bırakır, zira ailece istirahat etmek isteyen Müslümanlar için en iyi şartlar yaratılmış ve en güzel tabiat ortamına sahiptir.

Burada her otelde Kâbe'nin yönü gösterilmiş, her odada Kuran-ı Kerim bulunmakta, restoranlarda helâl yemekler ve alkolsüz içecekler sunulmaktadır. Ramazan aylarında ise sahur için kahvaltı, iftar için açık masalar düzenlenmektedir.

Malaysiya'da Helâl Korporasyonu şefi Akmal Abu Haşan Tokyoda açtığı şubesiyle Japonya'da 8 restoran ve 6 otelin sahibi olmuştur. O, buralarda helâl yemekler, içecekler ve hizmetler sunmaktadır. Çeşitli sivil kuruluşlar onları sundukları yemekler ve hizmetleri kontrol etmekte, verdikleri sertifikalar da tam şeriat kurallarına uyulduğunu doğrulamaktadırlar.

ABDULLAH B. MES'ÛD: KESİNTİSİZ BİR IŞIK

5. sayfadan devam ediyor

Bu ruhla tefsir ve fıkıh okullarının temellerini atıyor Kûfe'de.

Yeni Müslüman olanlar ondan öğreniyorlar İslâm'ı. Her öğüdü kulaklarında çınlıyor: „Kalpler boş zarflardır, Kur'ân'la doldurun", „Gündüzün uyuşuğu, gecenin leşi olmayın!", „Namaz kılan Melik'in kapısını çalar!", „En gamlı ev, içinde Allah'ın Kitabı'nın okunmadığı evdir.", „İlim Allah'tan korkmaktır.", „Bilip de uymayana yazıklar olsun!", „Takvaya sarılanlar efendilerdir, fakihlerse kumandan!", „Nice zevkler var ki ardında upuzun bir keder bırakır.", „Kur'ân'a göre hareket et! Sana boş şeyler getireni dostun olsa da reddet!", „Yeryüzünde dilden daha fazla hapsedilmeye lâyık bir şey yoktur.", „Hiçbiriniz dinini bir adama bağlamasın. Eğer ille de birine uymak istiyorsanız, ölülere uyun. Zira diri adamın fitnesinden her zaman korkulur." İbn Mes'ûd en can alıcı sözünü ise kendisine „İyiliği emretmeyen ve kötülüğü yasaklamayan mahvoldu!" diyen İdris eş- Şeybânî'ye söylüyor: „ Daha doğrusu, kalbi iyiliği tanımayan ve kötülüğü doğal karşılayarak alışkanlık haline getiren mahvolmuştur."

Abdullah b. Mes'ûd, küçük bir çobanken tanıştığı Son Peygamber'in hayat tarzını kadıyken de, valiyken de, maliye nazırıyken de değiştirmiyor. O, „ Halk doğruyu seçerse ben de doğruyu seçerim. Halk doğru yoldan saparsa, ben de saparım," diyen kimliksiz ve kararsız kişiler olmaktan sakındırıyor müminleri. Herkesin inkar ettiği zamanlarda bile mümin kalmaya çağırıyor Müslümanları. „ Dünyaya aşık olan âhirette, âhirete aşık olan dünyada zarara uğrar. Fani dünyayı âhiret için vurun duvara!" diyor. Ona göre dünyanın tadı kaçmış, gam ve gölgesi kalmıştır. Artık ölüm en güzel armağan haline gelmiştir. Hak Teala dolunaylı bir gecede ayla baş başa kaldığımız gibi hepimizle birer birer baş başa kalacaktır. Ve soracaktır o müthiş soruyu tepeden tırnağa bizi ürperten: „ Ey Ademoğlu peygamberlere uydun mu! Bildiklerin arasında neleri yaptın? O halde seni aldatan ne!"

Altmış yaşlarında vefat ediyor İbn Mes'ûd.

Demek ki bu ayakları izlemek gerekiyor...

Firavun'un BÜYÜCÜLERİ

ŞUARA 29: Firavun Musa'ya dedi ki: Eğer sen benden başka bir tanrıda ısrar edersen, seni kesinlikle zindanda çürütürüm.

Hatırlattıkları: Her çağın Firavun'u, Tanrı'dan rol çalmaya kalkan sahtekârlardır. O sahtekârların sırtından geçinen bir yığın Firavuncu görürsünüz. Her Firavun'un bir Musa'sı vardır. Günümüzde de değişen bir şey yoktur. Alet değişir, adet değişmez...

ŞUARA 35: Firavun dedi ki: Musa büyüsüyle sizi kendi ülkenizden atmak istiyor.

Hatırlattıkları: Her Firavun, otoritesini sorgulayan herkesi ülkenin bekasına yönelik "birinci tehdit" ilan eder. İlk çığlık: "Vatan elden gidiyor!" çığlığıdır. Aslında elden giden vatan değil, Firavun'un ayrıcalıkları, sahte tanrılığı ve çıkarlarıdır. Bunu "ayrıcalıklarım elden gidiyor", "maskem düşüyor", "çıkarlarım zedeleniyor" diyemeyeceği için, "vatan elden gidiyor" makamında duyurur.

Yeni gibi görünse de Firavun ve Firavunluk kadar kadim bir taktiktir.

ŞUARA 41-42: Firavun'un emriyle toplanan büyücüler Firavun'a dediler ki: Şayet biz galip gelecek olursak bunun bize kazandıracağı bir çıkar olmalı değil mi?

Firavun dedi ki: Elbette! Siz bu sayede benim himayeme mazhar yakınlarım arasına gireceksiniz!

Hatırlattıkları: Firavun'un büyücüleri, ülkenin en tanınmış bilginleriydi. Kimya, simya ve fizik gibi bilimleri kullanarak illüzyon yapıyorlardı. Mesela içine cıva doldurulmuş derileri ısınmış bir platforma koyarak hareket eden bir canlı görüntüsü elde ediyorlardı.

Millet yutuyor muydu? Yutan yutuyordu. Yutmayan da Firavun'un korkusundan yutmuş görünüyordu. Kral çıplak diyecek kadar cesur olanlar da "Musa ve Harun'un Rabbine iman ettik" deyip oyunu bozuyordu. Onlar en çok oyunu bozanlara bozuluyorlardı.

Firavun gibi bir zorbanın sorgulanmaz iktidarını uzatmanın bir ödülü olmalıydı. Sihirbazların bu işi "Allah rızası için" yapmadığını bilmek için müneccim olmak gerekmez. Onların derdi çıkarları. Haklı olarak "Musa'yı alt edersek bize ne var!" dediler. Firavun onlara "himayeye mazhar yakınlardan" olmayı, yani ayrıcalık vaat etti.

Eski Mısır'da krallık kanunu gereği Firavun'a dokunan öldürülürdü. Çünkü o "Amon-Ra"nın yeryüzündeki temsilcisi ve oğluydu. Yani "Tanrı" idi. Tanrı'ya dokunulamazdı. Dokunan ölürdü. Aslen Sudanlı siyah ırktan olan Firavun hanedanı, ufak tefek, 1.60 boyunda adamlardı. Fakat hiçbirinin bire bir heykeli yoktu. Hepsi en az aslının iki katı heykellerdi.

Tüm heykellerde istisnasız göze çarpan iki şey vardı: Göğüste çaprazlama kavuşturulmuş iki el, birinde zorbalığı temsil eden kamçı, diğerinde tanrılığı temsil eden halkalı haç. Böyle birine kim yakın olmak, onun sayesinde sayeban olmak istemez? Büyücüler buna tav oldular. Az şey mi; Firavun'un sayesinde dokunulmaz olacaklar. Sonrası mı? Sonra ne yaparsan yap, nasıl olsa kimse hesap soramaz.

ŞUARA 44: Ve Firavun'un büyücüleri halatlarını ve sopalarını platforma bıraktılar ve dediler ki: "Firavun'un gücü sayesinde galip gelecek olan biziz, biz!"

Yaa, işte öyle!

Neymiş? "Firavun'un gücü sayesinde" galip geleceklermiş! Bileklerinin gücüyle değil. Alınlarının teriyle değil. Emek verip hak ederek değil. Terazinin bir kefesinde Firavun'un kılıcı varsa, öbür kefesine Kaf Dağı'nı da koysan yerinden oynatamazsın.

Dünya tarihinde tüm Firavunluklar, hayatlarını Firavun'lardan çok, onların gücüne sığınanlara borçludur. "Firavunum için" diye kendilerini ortaya atarlar, aslında dertleri başkadır. Kendi çıkarlarıyla Firavun'un çıkarlarını tevhit etmişlerdir.

Firavun'un büyüsü bozulmasın diye, Firavun'un büyücüsü olmaya hazırdırlar. Üfürükçülüğün daniskasını yaparlar, Musa'ya üfürükçü yaftası asarlar. Akı kara, karayı ak gösterirler. Alçağı yüce, yüceyi alçak tanıtırlar. Suret-i haktan görünerek Şeytanlığın âlâsını yaparlar. İşleri güçleri illüzyondur. İblis'i İdris kılığına sokarak pazarlamada üstlerine yoktur. Mucize'ye "büyü, batıl inanç, üfürükçülük" diye arsızca iftira ederler de, Firavun'un büyücülerinin illüzyonlarını "mucize" diye yutturmaya kalkarlar.

ŞUARA 46-49: En sonunda Firavun'un büyücüleri hep birden yere kapanarak şöyle dediler: "İman ettik Alemlerin Rabbine! Rabbine Musa ve Harun'un!

Firavun dedi ki: Demek siz benim iznim olmadan ona inandınız, öyle mi? Anlaşıldı ki o sizin üstadınız: Bana muhalefetinizden dolayı ellerinizi ve ayaklarınızı keseceğim, topunuzu asacağım!

Firavun'un gibi düşünmezsin ha! Gel bakalım öyleyse; ölümlerden ölüm beğen!

Kur'an'ın kıssasının sonu güzel bitiyor: Firavun'un büyücüleri yola geliyor.

Darısı onların son modellerine.

MEHMET FİKRİ'NİN
TOPLUMSAL VE FELSEFÎ DÜŞÜNÜ-2

Doç. Dr. İbrahim YALIMOV

Betimlediği vatan anlayışı İslâmî vatan anlayışı doğrultusundadır. "Medeniyet" gazetesi 18 Mart 1938'de: "Vatan maddî ve manevî olmak üzere iki kısımdan müteşekkildir. Maddî vatan taş toprak vb. Manevî vatan ise dindir..." diye yazmaktadır. Mehmet Fikri de "Biz vatan deyince dini anlarız,... din varsa vatan da vardır" (Medeniyet, sa. 149) demektedir. "Medeniyet"in başka bir sayısında, artık kafalara vatan olarak Bulgaristan'ın yerleştirileceği vurgulanıyor.

Vatanını böylesine sevdiği, Bulgaristan Müslümanlarını eşit haklı yurttaş saydığı için ozan somut durumu eleştiriyordu. Memeleketteki adaletsizlikten, ahlâk bozukluğundan, toplumsal çöküşten, gafletten yakınıyordu. Rüşvetle iş bitirmeyi, yalpaklığı ve dalkavukluğu yeriyordu. (bk. "O, Eşeğin Biri İmiş" hikâyesi)

Zaman zaman bu durum ozanı karamsarlığa sürüklüyordu.

Kör olarak gelse idim cihâna
...
Görmeseydim keşki kahpe dünyayı
...
İnsanlığı böyle sefil gördükçe,
Gözlerimden sanki beynim akıyor.
("Görmeseydim" şiirinden)

Ama bu geçici bir durumdu. Fikri aslında iyimserdi. "Akşam" şiirinde "yarın çok aydın doğacak dünden" diyor ve gençliği eyleme çağırıyodu.

Uyan, uyan! Bu girdaptan uzaklaş!
İlerleyen milletlere koş, yaklaş!
("Türk Gemcine" şiirinden)

Evet, gençliği ve tüm Müslümanları harekete geçirerek gerekli ıslahatların, reformların gerçekleştirilmesi uğrunda çaba harcıyordu. Bu ıslahat hareketini sağlam idesel temellere oturtabilmek için cihat ve kader gibi İslâmî akideleri modernizm açısından yorumluyordu. Müslümanlar arasında yaygın olan "kadere boyun eğme" anlayışını yanlış buluyordu. "Her şeyin takdir ile bağlanmasını" eleştiriyor ve şöyle haykırıyordu:

Teşebbüs yok! Tevekkül var,
Anlaşıldı yok bizde âr..." ("İştikâ ve İlticâ" şiirinden)

Mehmet Fikri gerçek durumun kökten değiştirilmesi düşüncesinde idi. Değişikliğin de ıslahat ve irfanla gerçekleştirilebileceğine inanıyordu. Bu nedenle gençliği cehalete karşı cihada çağırıyordu. Kanaatince cihat eğitim alanında gerçekleştirilmeliydi. Gençlik de mücâhit olmalıydı.

Eğitim ve ahlâka o kadar bel bağlıyordu ki, toplumdaki bozgunluk ve çöküntülerin ahlâksal değerlerin canlandırılmasıyla düzelebileceğine inanıyordu. Yani dialektik bağın tersine de işlediğini göremiyordu.

Bu nedenle Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra dünyada beliren ahlâk buhranının Bulgaristan Müslümanlarını da etkilemesi onu endişelendiriyordu. Yalan, zem, gıybet, haset, kin ve iftiranın yaygın olduğu bir cemiyette refah ve saadet olamayacağını kanıtlamaya çalışıyordu (Medeniyet, sa. 163). Ozana göre "saadet ilim ve amelle kazanılabilirdi". Buna inanan ozan, Bulgaristan Müslümanlarını "ahlâkımızı ıslâha" çağırıyor, XX. yüzyılda çocuk terbiyesinin büyük önem kazandığını vurguluyordu. Çocukların yalnız bu dünyaya değil, öteki dünyaya da hazırlanmasının gereğini belirttikten sonra, bunun zamanını yaşamış eğitim usüllerine başvurma anlamına gelmediğini açıklıyor. "Çocukları Müslüman olarak yetiştirirken asrın en muvaffakiyetli terbiye prensiplerini tatbik etmeliyiz" diye yazıyor (Medeniyet, sa. 141). Amaç İslâmın fazilet, adet, sabır, eğitim ve öğretim, bilinçlenme ve mefkûre sahibi olma gibi ahlâk değer ve ilkelerini canlandırarak uygulamaktır.

Mehmet Fikri, ahlâk alanında ıslahat yapabilmek için eğitim sisteminin çağın gereksinimlerine göre düzenlenmesinin zorunlu olduğu bilincindeydi. Oysa onun yaşadığı dönemde "marifetimiz son nefesini" çekiyordu. Bundan son derece endişelenen ozan çağdaş pedogojinin çizdiği yollardan giderek mekteplerimizi ölümden kurtaralım çağrılarında bulunuyordu (Medeniyet, sa. 191).

Mehmet Fikri'yi İslâm modernistlerinden ve hatta Bulgaristan'lı ıslıhatçılardan ayıran başlıca özellik Batı uygarlığına yaklaşım tarzıdır. Öteki ıslahatçılar Batı medeniyeti oluşurken İslâm bilim ve kültüründen yararlandığını ileri sürerek onun başarılarından yararlanmaktan çekinilmemesi tezini savunurken, ozan eleştirici bir yaklaşımda bulundu. "Garb Medeniyetinin İçyüzü" (Medeniyet, sa. 174) yazısında Batı medeniyetinin hak ve adalet, musâvât ve muhabbet getirmediğini ileri sürüyordu. Dolayısıyle XX yüzyılı medeniyet, hukuk ve adalet asrı olarak kabul edemiyordu. O da Batı uygarlığını bir ateist uygarlık olarak niteliyordu.

Batılaşmayı başlıca amaç edinen Atatürkçülüğü yadırgamasının nedenini bu anlayış tarzında aramak doğru olacaktır. O Atatürkçülüğe körü körüne bağlanmaya karşı tepki gösterdi. Hasip Saffetî gibilerini gayr-ı samimilikle suçladı. Aynı zamanda tutucu softaları da eleştirmekten çekinmedi. Zamanın Başmüftüsü ve dini okullar başmüfettişi Hüseyin Hüsnü ile yıldızı hiç barışmadı. Onu yerme amacı ile Reşat Nuri'nin "Fazilet Mükâfatı" yazısını "Medeniyet" gazetesinde yayınladı. Hüseyin Hüsnü de gazeteyi toplattı.

Anlaşıldığına göre, Hüseyin Hüsnü'nün anti-reformculuğunu, anti-türkçülüğünü ve iktidara jurnalcılık yapmasını aşırılık olarak niteliyordu. Mehmet Fikri ilericilik taraftarı idi. Özellikle toplumsal yaşamda ve eğitim sisteminde belirli reformlar yapılmasını öneriyordu. Gençliği ve bütün Müslümanları harekete geçirmeye çalışıyordu.

Ama yeniliklerin İslâmî düşün temeli üzere, İslâmî paradigma çerçevesinde gerçekleştirilmesini arzu ediyordu. Lâikliği ve Avrupacılığı kabullenmiyordu. İşrâkîlik düşüncesinin etkisiyle, Ali Şeriati gibi, o da Doğunun aydınlığı, Batının ise karanlığı saptadığına inanıyordu.

Kısaca, Mehmet Fikri bir orta yol arayışına yönelmişti. Daha fazla İslâm ıslıhatçılarının görüşlerine yakın olan toplumsal düşünü savundu. Böylece ıslahatçılığın Bulgaristan'lı Müslüman aydınlar arasında yayılmasına katkıda bulundu. Heyecanlı şiirleri ve "Medeniyet" gazetesindeki yazılarıyla gençliği ve özellikle Nüvvap öğrencilerini etkiledi.

KARAGÖZKÖYLÜ
HÜSEYİN PEHLİVAN

Sabri CON

Deliorman'ın 1944 sonrası güreş tarihi Hüseyin Mehmedov'la başlar. XIX yüzyılda Koca Yusuf konuşulduysa, XX yüzyılda Karagözköylü Hüseyin konuşulmuştur.

Hüseyin Mehmedov Alişev 26 Ocak 1924 tarihinde Razgrad ilinin Veselina (Karagözköy) köyünde doğmuştur. Beş kardeşten en küçüğüdür. Annesi Rükiye ve babası Mehmet iriyarı insanlardı. Baba ve dedeleri güreşten anlayan kişilerdi. Hüseyin, çocukluğunda kendi önüne hiç bir zaman güreş hedefi koymamış da olsa, gelişmeler, onu ister istemez bu yöne çekiyordu. Daha 15 yaşlarındayken Yıldız lâkabını almıştı bile. Kilolu ve güçlü yetişiyordu. 22-23 yaşlarına geldiğinde Filiz Nurullah gibi başpehlivanların "başbelâsı" olmuştu. 1950 yılında, o zamana kadar yenilgi nedir bilmeyen Kolü Marinov'u yenince Deliorman'ın güreş kaderi bir anda değişivermişti. Bundan sonra Hüseyin pehlivan, Razgrad bölgesinde ilk cumhuriyet şampiyonu olarak on yıl boyunca Bulgaristan güreş milli takımının ağır sıklette değişmez sporcusudur. Avrupa ve dünyayı gezdi, başarıdan başarıya koştu. 1955-te Helsinki'de düzenlenen dünya gençlik festivalinde İran başpehlivanı Nuri'yi, Çekoslovakya başpehlivanı Rujiçka'yı, Sosnovski'yi (Polonya), Boğdan'ı (SSCB-Rus) v.b. yenerek şampiyon oldu. Bir yıl sonraki dünya kupası yarışmalarında da Rus Vihrostük, Amerikan Riçmont, Fin Kangasnemi gibi asları yenerek Bulgaristan'ın ve Deliorman'ın şerefini korumuş oldu. 1956 Melburn Olimpiyat oyunlarında ise sadece Hamit Kaplanla eşit güreş çıkararak gümüş madalyanın sahibi oldu. Rus graniti İvanitski'yi yenen ilk ve tek Bulgaristan pehlivanı da Hüseyin'dir.

1957 yılında İstanbul'da düzenlenen dünya güreş yarışmalarına Bulgaristan takımı ilk defa katılım gerçekleştirdi. Takımda, Hüseyin Mehmedov ve Musa Aliyev'e de yer verilmişti. Hüseyin, tam dokuz rakibini safdışı ederek Alman Ditrih'le eşit güreş çıkarıyor ve sadece Hamit Kaplan'a yeniliyor. Bu yenilgi, gerçek bir yenilgi miydi, yoksa milliyetçilik uğruna bir jest miydi, hâlâ tartışılıyor. /Not: Bu sorunun cevabını, Ulu Çınar - Karagözköylü Hüseyin Pehlivan kitabımda daha geniş bir surette açıklamışımdır./

Hüseyin pehlivan, bu şüpheli yenilgiden dolayı Bulgaristan güreş Milli Takımından çıkarıldı, fakat güreşten koparılamadı. O, daha sonra da turnuvalarda güreşti, Gerlova, Tozluk, Dobruca ve ülkenin tüm köşelerinde büyük güreşlere katıldı, sevildi, dillerde dolaştı. Antrenör olarak da gençlere kendi tecrübesini öğretti, büyük güreş ustaları yetiştirdi. 1989 Büyük Göç nedeniyle İstanbul'un Avcılar belediyesi Firüzköy'üne yerleşti ve Mehmedoğlu adı altında huzurlu bir yaşlılık dönemi geçirdi.

Büyük ve mert Deliorman pehlivanı 09.03.2014 tarihinde Hakkın rahmetine kavuşmuştur.

Lütfi Ahmedov, Hüseyin Pehlivan ve Osman Duralı (soldan sağa) 1985 yılında düzenlenen 60. yıldönümü töreninde çektirdikleri bir fotoğraf

GÖVRENLİLER ARMAĞAN KÖYÜNE NASIL GELDİ?

Gövren'li Hasan Şen Armağan Köyü'ne nasıl geldiklerini alatıyor:

Dedem Süleymen Ağa, Bulgaritan'ın Filibe kasabasının Gövren köyündendir . Bizlere de bundan dolayı "Gövrenliler" denir. Bir gün tarlada orak biçerken öğle üzeriymiş, Bulgar askerlerinin tepelerden aşağıya geldiklerini görünce köyü terk etmişler. Köyü boşalttıktan sonra geriye baktıklarında köyün yakıldığını görmüşler. Oradan Yunanistan'a geçip 6 ay kadar kalmışlar ve yardım toplayarak yaşamışlar. Oradan da İstanbul Sirkeci'ye gelmişler. Dedem ve beraberindekileri, Vize'nin Ayanağa köyüne yerleştirmişlerse de 6 ay sonra çıkan bir hastalık yüzünden birkaç kişinin ölmesi üzere Vize kaymakamlığına başvurarak başka bir yer istemişler. Dönemin kaymakamı "Hedye" diye bir köy var oraya bir bakın demiş. Bizimkiler birkaç kişi ile köye gelip bakmışlar beğenmişler. Köyde Rumlar ve Bulgarlar yaşarmış 1915'li yıllarda. Topluca "Hedye" köyüne yani şimdiki köyümüze yerleşmişler. Kurtuluş Savaşı sırasında burada yaşayan Bulgar ve Rumlar'ın bıraktıkları evlere yerleşmişler.

Osman Çolak'ta hatıralarını anlatıyor bizim için:

Ben Bulgaristan'ın Dövlen kasabasının Gövren köyünde doğdum. 11 yaşlarında idim, ailem vatan hasreti için 1937 yılında Atatürk sayesinde 10.000 kişilik gurup içinde gelmiş buraya. Yedi kardeşimle beraber önce Edirne'ye, oradaki Muhacırhane'ye gitmişiz. Daha önce Hedye köyüne bizden insanlar geldiği için yürüyerek Kırklareli'ne oradan da Yörükbayır üzerinden kar kış dinlemeden buraya. Çok fakirdik 250 kuruşla geldik. Çok sıkıntılar çektik. Kendi paramızla ev aldık. 10 yıl kadar çobanlık yaptım. Hala Bulgaristan'da çok akrabalarımız var.

Gençlik yıllarımda İğne Ada'ya çalışmaya gitmiştik. Oradaki işimiz bitmişti: 200 lira bir alacağımız kaldığı için arkadaşlar: Sen birkaç gün kal, parayı al öyle gel" dediler. Parayı aldım, bir sabah erkenden en az 15 kilo yükle yürüyerek yola koyuldum, akşam olmak üzeriydi, Paspala köyüne yaklaştığım anlarda havanın Dereköy tarafından karardığını, yağmur yağacağını anlamıştım. Ancak o eski halimle köye girmeden ilerideki kışlalarda kalırım diyerek yola devem ettim. Ancak vardığım bir kışlada yer olmadığını söylediler, yola devam ettim ama yağmuru da yedim. Bu da yetmemiş gibi Koca Dere'de; dereden karşıya geçmek üzere konmuş olan kayın ağacının üzerinden geçerken dereye düştüm, adam akıllı ıslandım. Kasım üzeriydi, üşümeye başlamıştım ama yakınlarda Hasan Ağaların kışlasının oluşu beni rahatlatmıştı. Kışlaya vardığımda kimseler yoktu, köye gitmişlerdi. Kışlayı açıp içeri girdim. Oracıkta da yığılıp kalmışım. Sabaha karşı uyandım ve yola koyuldum eve vardığımda kendimi yatağa attım, tam üç gün yataktan çıkamadım.

1967 yıllarında azalık yaptığım yıllardı. O sene aldığımız bir kararla köy içindeki harmanları yasaklayıp, köyün dışına çakardık. Ancak ertesi yıl seçimler olmuş, Sadık Dal muhtar olmuştu. Kendisi köyün içindeki harmanları serbest etmişti. O yıl harmanın bir tanesi yanmıştı. Bizler de har-

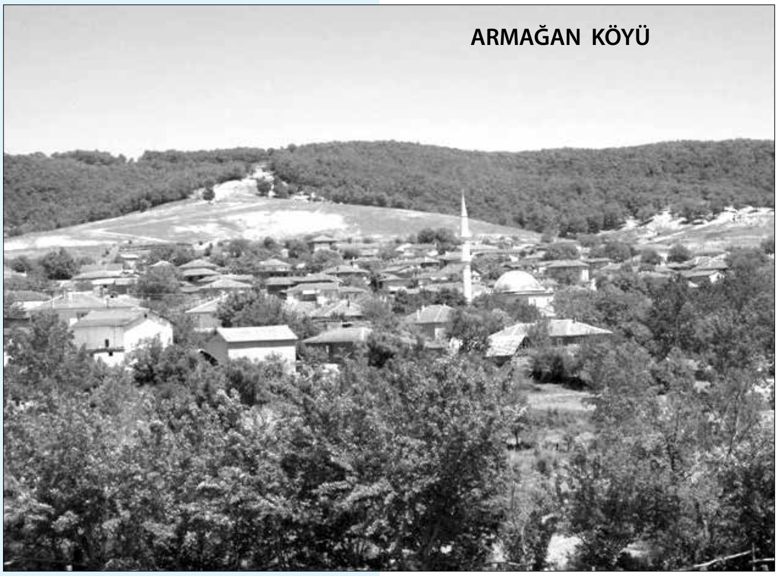

manı söndürmeye gittiğimizde harman sahibinin bayıldığını gördüm ve bir yıl önce bizlere kızmış olduklarını hatırlamıştım.

1920 doğumlu Şevket Dal anlatıyor nasıl geldiklerini Armağan'a:

Babam Selim Ağa anlatırdı. Bizler Yunanistan'ın Selanik kasabasının Kayınçal köyünden gelmişiz. Köyde, Yunan karakolu varmış, askerler bizimkilere çok eziyet vermişler, dışarı çıkamazmışız, pencereden bakamazmışız. Selim Ağa ve ileri gelenler en iyisinin vatana gitmek olduğuna karar vermişler, bir de plan yapmışlar nasıl yaparız da Yunan askerlerini atlatırız diye. Yapılan plana göre; askerler için güzel bir yemek hazırlanacak, bu arada gündüzden herkes temel ihtiyaçlarını ve hayvanlarını alarak Bulgar sınırına doğru gidecek. Velhasıl köyün kahyası hazırlanan yemeği karakola getirir, askerler yemeğe oturduğu zaman; kahya daha önce yapılan plan gereği öksürür ve böylece askerler yemeği yeyip işi fark edene kadar bizimkiler sınıra yakın yerde bekleyenler ve köyden çıkanlarla beraber sınırı geçmişlerdir bile. Yunan askerleri takip etmelerine rağmen yetişememişler, geriye baktıklarında da köylerinin yandığını görmüşler. Bulgar hükümetinin bizim hükümetle arası iyi olduğu için , bir asker vermişler ve 40 gün içinde Edirne'ye gelmişler. Oradan da Kırklareli'ne, bir kısmımız Üsküp'e, bir kısmı da Hedye köyüne yani yaşadığımız köye yerleşmişler. Rumlardan kalan evlere iskan ettiler. Bizden köye 10 yıl önce gelenler Rumlar tarafından işkenceye maruz kalmışlar. Yaşlılar dövülmüş, hatta yaşlıların ayakları yara bere içindeymiş. Köye gelindiğinde bir kilise varmış, bu kilise sonradan camiye çevrildi. 1970 yılında yıkılarak şimdiki camiimiz yapıldı.

Ayrıca; rahmetli babamın da arasında bulunduğu bir anıyı aktarmak istiyorum. Babam Selim Ağa, Hocalı Mehmet, Lakaf Mehmet ve adını hatırlayamadığım birkaç kişi daha Yemende savaşırken bir manga askermişler. Esir düşmüşler ve tam 5 yıl orada tel örgülerin içinde hapsedilmişler. Bir ara tel örgünün altından tünel kazmak istemişlerse de başaramayıp yakalanmışlar. İngilizler bunun üzerine yemeklerine bir ilaç atmışlar ve geçici olarak gözleri görmemiş. Ayrıca esir düştükten sonra İngiliz komutanın, kendi askerlerine dönüp, bir manga Türk askerinin onlarca İngiliz askerini nasıl kırdığını başarısını hayretle anlatığını bizlere anlatmıştı.

Yusuf Gündüz ve Hasan Aksoy' dan ilginç bir hikaye:

Ormanda elle kestikleri odunları uygun bir yerde depolarlarmış. Odunları yarım metre civarında keserek ortaya dikilmiş olan bir direğin etrafına kısa olarak hazırlayıp dizerlermiş ki buna "torluk" derlermiş. Torluk belli bir yüksekliğe geldiğinde etrafına kurumuş ağaç yaprakları ve toprak attıktan sonra ortadaki kazık yukarıya doğru çekilerek çıkartılırmış. İçine de kor atılır tutuşturulur ve üzerinde bir hava deliği bırakılarak ortalama on gün yanarmış. Söndükten sonra torluk odun kömürü olurmuş.

Kömürü öküz arabasına yükleyerek yedi günlük bir yolculuktan sonra Edirneye varırlarmış, orada bir günde kilosu üç kuruştan satılan bir araba kömürden ortalama yirmi yedi lira para kazanırdık derlerdi.

SORMA BURALARDA NE İŞİMİZ VAR?

Orhan Seyfi ŞİRİN

Sorma buralarda ne işimiz var!
Tuna boylarında Aliş'imiz var!
Yemen Türküsü'ne ağlayışımız!
Nasrettin Hoca'ya gülüşümüz var!

"Alı var" diyorlar "kırmızı güle"
Hasan'ım martini alıyor ele,
Ramizem'in evi kapılmış yele...
Yusuf'la Arda'ya dalışımız var!...

Sevda yalan derler, sakın inanma!
Tuna'dan geliyor ince donanma!
Koca Yusuf seni unuttuk sanma!
Deli Ormanlar'da güreşimiz var!

Yunus gibi yüce pirlerim durur!
Sarı Saltuk gibi erlerim durur!
Anıttepe gibi yerlerim durur!
Samsun'dan yükselen güneşimiz var...

Akdeniz'de yüzen, Yavuz'umuz var!
Manastır içinde havuzumuz var!
Arda'da, Aras'ta, Zap'da kutlanır,
Nevroz Günü, Hıdrellez'imiz var!

Malkoçoğlu eyerler mi kıratı?
Eser zaman, yakın eder serhati
Mostar imiş şu dünyanın Sırat'ı
Yıkık köprüsünde bir taşımız var!...

Kızanlar hatıra getire bizi...
Balkanlar koynuna yatıra bizi...
Yıllardır yaşatır hatıra bizi...
Üsküp'te beş yüz yıl kalışımız var!...

Uyduk mürteciye, döndük şaşkına!
Döndük bir bir muhacire, düşküne!
Yetiş beylerbeyi Allah aşkına!
Üç yüz yıl uykuya dalışımız var!

Küfür saydık, felsefeyi bilimi;
Ezberledik hurafeyi zulmü!
Hak etmeden katliamı, ölümü,
Üç yüz sene bozgun oluşumuz var!

Al bre, al bizi, al götür bu yaz!
Tuna'yı, Bosna'yı özledim biraz!
Sorma bre sorma ne işimiz var!
Tuna boylarında Aliş'imiz var!

Под светлината на хадисите

Според преданието, достигнало до нас чрез Ебу Хурейре, Расулюллах (с.а.с.) повелил: «Вярващият прилича на стъблото на зелено жито. От която страна духа вятърът, в тая посока го поваля (но не събаря). Когато вятърът утихне, то отново се изправя. Така е и с вярващия, поради нещастията и бедите той се навежда (но не пада). А невярващият прилича на кипарис. Затова, когато Аллах пожелае (наведнъж) го изкоренява и събаря» (Бухари, Тевхид, 31)

Пътят бил дълъг, пътуването – трудно. А той – самотен пътник. Нарамил старите си дисаги и тръгнал на път с надежди в сърцето – по-големи и дълги от живота му. Ала той знаел какво го очаква – пътят е изпълнен с трудности. По него срещнал какви ли не беди, нещастия и увлечения. Понякога слънцето озарявало лицето му, но повечето пъти се стараел да не изгуби посоката си в тъмнината. Искал по-скоро да достигне целта си, независимо от дъждовете и бурите като положи големи усилия. Устройвали му различни капани, обвинявали го в грехове и бунтове, които като хала пресичали пътя му. Ала всеки път, когато попадал в ямите на греховете, се хващал за въжето на покаянието и ръцете на търпението, а в бурните нощи се приютявал в пристанищата на смирението. Преборил се с ветровете, които искали да го отклонят от пътя му, посрещал с открити гърди студените виелици. Повел страшна борба, за да не се превива, да не се пречупи и да не се поддава пред всеки вятър, защото бил вярващ!

Пейгамбера ни (с.а.с.) го научил да се пребори със силните ветрове. Защото Пратеника, посрещал с гърди ветровете на отказа, нервите и невежеството, Аллаховото послание му нашепвало от далечни векове и му откривало вярващи души и посочвало истинския път.

Според преданието, достигнало до нас чрез Ебу Хурейре, Расулюллах (с.а.с.) повелил: «Вярващият прилича на стъблото на зелено жито. От която страна духа вятърът, в тая посока го поваля (но не събаря). Когато вятърът утихне то отново се изправя. Така е и с вярващият. Поради нещастията и бедите той се навежда (но не пада). А невярващият прилича на кипарис. Затова, когато Аллах пожелае (навежда) го и го изкоренява» (Бухари, Тевхид,3/1)

Вярващият, който не сканя глава пред бурите и ветровете, води своята борба като всяко същество. Неговата борбеност всъщност е достойно противостоене пред живота, приемане на борбата. Та нали вярващият е човек, който със своето твърдо поведение осмисля живота си. Въпреки различните изпитания, на които е подложен, той със силата, която му дава вярата, твърдо и непоколебимо, с търпение и без бунт продължава своя жизнен път. А качествата на вярата на човека проличават не само в слънчевите дни, а се крият в тъмнините, в отчаянията, когато безизходицата превива гърба му и именно в тези трудни моменти да можеш да си спомниш за своя Създател. Показалец за твърдостта на вярата на човека е както волята му, когато воюва с бурните вълни в морето, така и когато благополучно достигне жив и здрав брега, където да се приюти при своя Създател. (Юнус, 22-23)

Онези хора, които могат да покажат зрелост като изрекат «И мъката Ти е добра, и благоволението Ти е добро!» и съумеят да превърнат горчилката в мед, наистина са издържали изпита по търпение. Човекът понякога е подложен на изпитание с търпение, а понякога – с благодарност. И богатството е изпитание за човека, и бедността. Въпросът нито е да се радваш на имането, нито пък

да се оплакваш от нищетата, а само да можеш да изречеш Неговото благоволение.

А най-много страдания сред хората са дадени на пейгамберите. Адем (а.с.) бил изпитан с вечност – с желанието му да бъде безсмъртен. Хабил бил подложен на изпит чрез Кабил, а скъперничеството – проверката му. Ибрахим (а.с.) бил изпитан чрез Исмаил. Любовта към собственото си чедо за Хз. Ибрахим. Якуб (а.с.) – чрез Юсуф; а Юсуф (а.с.) – чрез Зюлейха. А Еюб (а.с.) с чест издържал страданието, което би разрушило камъка.

А последният пейгамбер - Хатемю-н неби, лично показал на хората как биха оцелели въпреки ветровете на премеждията. Неговият изход била смелостта му, сиротно дете да се нарами с тежестта на пророческата длъжност. Да бяха дали слънцето в едната му ръка, а луната – в другата, той отново е щял да издържи изпита. Неговият изпит започнал, когато го замервали с камъни в Таиф, а от устните му се изливало молитва за последователите. Той издържал своя изпит и тогава, когато с шепа вярващи се изправил срещу армията на езичниците; когато разтворил длани и се помолил: «Рабби мой! Ако унищожиш тази шепа мюсюлмани /страхувам се/, че на земята няма да има кой да Ти се кланя» (Тирмизи, Тефсиру-л Коран, 8)

Глад, немотия, предателства и клевети му тегнели. Тежките товари, които нарамвал, чувствителността, която насмалко можела да го сломи и да го унищожи... Колко изпитания, колко трудности легнали върху раменете на Неби (с.а.с.)! Но той знаел, че всяко нещастие е благо, и всяко благо е беда. Осъзнал това, стоял неотлъчно до Създателя.

Любимият ни Пейгамбер съумял като житния стрък да се бори с ветровете. А какво да кажем за нашите тела, които при най-малкия ветрец започват да се свеждат?

Всъщност изпитанието за нас е да бъдем Ебу Бекировци в деня мирадж, когато с вярност да прегърнем нашия Пейгамбер. Всъщност нашето изпитание се крие в умението да преодолеем стръмните висоти в нас, да пазим сиротните и да нахраним бедните.

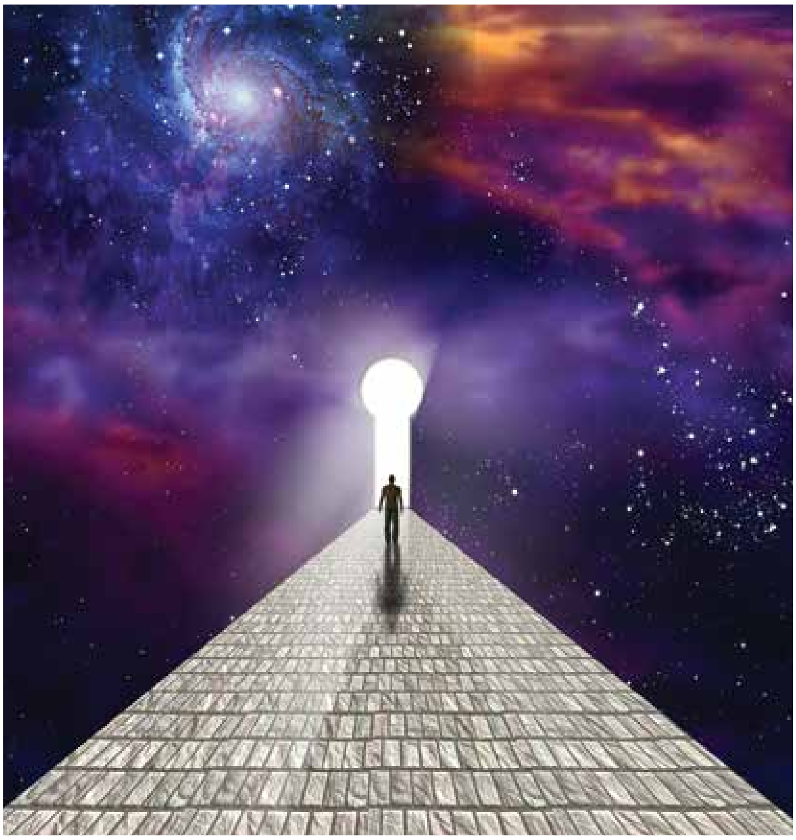

Какво да кажем за нашите качества, които веднага лъсват при нещастията? Къде е бил нашият Пейгамбер пред ветровете на изпитанията, къде сме ние? Ако не бяхме дотолкова страстно влюбени в света: сърцата ни щяха да се примирят. Ако не бяхме забравили, че сме пътници, странници на този свят, то дори малката ни дажба щеше да ни стигне да бъдем щастливи. Може би щяхме да се чувстваме господари на света, ако бяхме зарадвали сиротно дете. И тогава щяхме да сме много по-силни пред изпитанията.

Наши изпитания са ръцете ни, които не се вдигат срещу злините; езиците ни, които не говорят; сърцата ни, които не познават злобата и враждата.

Наши изпитания са неизпълнените седждета, неспазените оручи, недадените дарове, които бихме откъснали от имането си. Егоизмът ни, страстите ни са все наши изпитания... Подлагаме се на изпитания с имането, богатството и славата. А пътят е дълъг, пътуването е трудно, товарът на гърба ни е тежък. А кои ли ветрове ще ни повеят?

ХЗ. ЮММЮ ХАБИБЕ (р.а.)

СИМВОЛ НА ВЯРНОСТ

Х. Есра КЮЧЮКАШЧЪ

Всяка една от честитите съпруги на Аллаховия Пратеник представлява посвоему героиня на вярата. Техният жизнен път, борбата, която са водили за вярата са висш пример за нас. Биографията на Ремле също така се явява разказ за образцовата вярност, твърдост при преселението и чистосърдечност, с която печелят неповторима цена.

Ремле беше все още дете, когато нашият Пейгамбер бе натоварен с пророческата си мисия. Баща й Ебу Сюфян беше един от първенците в рода Юмеййе като изпълняваше длъжността председател на Дарюл недве (Това е било мястото, където представителите на курейшитите се събирали да се съвещават и да спорят). Сиреч той е бил нещо като председател на съвещателния орган на града Мекка.

Тогава Мекка не познаваше реда на султанското управление. Представителите на най-известните търговски семейства се събираха, обсъждаха проблемите и съвместно вземаха решенията. Баща й по една семейна традиция председателстваше тези съвещания.

Ремле, която е по-известна под името Юммю Хабибе се запозна с исляма след като по съгласие на семейството си се омъжи за Убейдуллах бин Джахш, техен роднина. Убейдуллах бин Джахш бе син на лелята на Пейгамбера ни. Брат му Абдуллах пък беше един от известните приближени и поддръжници на Пейгамбера ни.

Младото семейство, което след известно време разбра, че идолите не струват нищо, се убедиха, че това това не са нищо друго освен едни фигури. Любовта, която започнаха да изпитват към Пейгамбера ни ги доведе до прага на един труден избор. От една страна баща й се явяваше председател на меккканския съвет, който не одобряваше новата религия на Пейгамбера ни. За това приемането на исляма щеше да изглежда като обида към тях.

От друга страна в душата на Юммю Хабибе гореше такъв огън на обич, който не можеше да се утеши с нищо. Въпреки неприятностите, които можеха да последват, тя прие исляма. Тогава смело заяви пред баща си и мекканските първенци своята нова вяра.

Естествено това за нея означаваше началото на низ от теглила и изпитания. Езичниците бяха безжалостни дори към една девойка, която бе едва на 15 - 16-годишна възраст. Арести, ежедневни обиди, блъскания. Трябваше да понесе икономическия натиск, бедността, глада... Дълго продължилите години на враждебност, всевъзможните заплахи нямаха край...

Пейгамбера ни (с.а.с.) ги посъветва да се преселят в Абисиния. Там живееше негуса на име Асхаме, който бе един сърдечен християнин. Каза им, че той се отнася справедливо и състрадателно към онези, които се приютяват при него.

Пътят, който трябваше да изминат беше дълъг, много опасен и пълен с неочаквани неприятности. Но Юммю Хабибе заедно със съпруга си Убейдуллах бяха сред няколкото жени, които поеха по този труден път. Та нали там нямаше да има този ежедневен гнет и спокойно щяха да изповядват религията си.

Самотата в чужбина

Гурбетът не се оказа лесен да заживееш живот на странник, да изпитваш бедност - а Юммю Хабибе бе дъщеря на едно от за-

продължава на 18 стр.

БРОЯТ НА ЛЕТНИТЕ КОРАН КУРСОВЕ ДОСТИГНА 700

Всяка година в летния ваканционен период Главно мюфтийство организира летни Коран курсове, които се провеждат във всички райони на страната от началото на месец юли до края на август. Те се организират от районните мюфтийства със съдействието на мюсюлманските настоятелства и благодетелни мюсюлмани. Преподаватели в тях са най-вече имамите и ваизите, както и студенти от Висшия ислямски институт, ученици от трите средни мюсюлмански училища и други, които са завършили тези учебни заведения, но не са имами. Финансирането им се осигурява от Фонд „Ислямско образование" към Главно мюфтийство, където се набират средства в рамките на Седмицата на ислямското образование – в края на рамазана.

За наша радост тази година броят на летните Коран курсове постави рекорд, тъй като в настоящия момент се организират курсове в 698 населени места, а има и вероятност да надвишат и 700. Най-много Коран курсове има в районните мюфтийства Смолян, Благоевград, Айтос, Кърджали и Шумен. Миналата година броят им курсовете беше под 650, а през 2005 г. – под 250. Броят на летните Коран курсове не е основен приоритет. Целта е да се даде на повече ученици по-качествено религиозно образование. Затова районните мюфтийства, мюсюлманските настоятелства и преподавателите поощряват участниците в тях с различни културни и спортни мероприятия, награди, екскурзии, регионални и национални състезания за основни познания по исляма.

За първи път тази година Главно мюфтийство издаде и се използва учебно помагало за първо ниво на летните Коран курсове от Комисия от теолози и преподаватели в съответствие с програмата, утвърдена от главния мюфтия. До края на годината се планира да бъде готово и учебното помагало за второ ниво.

Постигнатите добри резултати изразяваме признателност към всеки, който е направил нещо, дори и малко, за осъществяването на Коран курсовете. Заедно с това на плещите ни лежи отговорността да достигнем и до останалите почти толкова населени места и да осигурим на мюсюлманските деца да се запознаят с принципите на последната божествена религия, с духовните и моралните ценности, които са необходими на обществото повече, отколкото всякога.

с. Байково, общ. Хитрино с ръководител на курса Джелил Шакир Джелил

АБДУЛЛАХ Б. МЕСУД:
ЕДНА БЕЗКРАЙНА СВЕТЛИНА

А. Али УРАЛ

Последния Пейгамбер се заклева пред Аллах и на последната брънка на клетвата си закача следния надпис: «В Съдния ден краката му ще тежат повече от планината Ухуд».

Наричат го още «притежателя на мисвака». Думата «мисвак» олицетворява всичко друго, което той притежава: Една възглавница, един кат дрехи и чифт терлици... Един възнисък мъж с дълга коса, мургав и хилав човек. Реже и носи клечки за мисвак за зъбите на Пейгамбера ни. Вятъра го люлее с клоните и при всяко люлеене два тънки клона разсмиват другарите му. Тогава Пратеника ни пита сърдито: «За какво се смеете?» «Смеем се на тънките му крачета!» -отговарят те. Последния Пейгамбер се заклева пред Аллах и на последната брънка на клетвата се окачва следния надпис: «В Съдния ден краката му ще тежат повече от планината Ухуд!»

Сега нека да видим чии са тези крака!

„Малкото овчарче с тънките крачета припка сред овцете. Хз. Пейгамбера ни заедно с приятеля си Хз. Ебу Бекир минават покрай стадото и питат малкото овчарче дават ли мляко овцете. Той заявява, че стадото е на Ибн Месуд. Тогава го помолват да посочи една овца, която досега не е родила и не дава мляко. Ибн Месуд хваща една овца и я довежда до Пратеника, който започва сръчно да дои овцата. Именно в този ден израства малкото овчарче. Пораства и в едно всесветско състезание идва шести на финала. Но това е такова състезание, което не приключва с медал. Тези крака търчат и бягат до последния му дъх.

Значи трябва да видим чии са тези крака!

Именно тези крака го носят до Етиопия след изтърпяване на поредното изтезание. Именно тези крака го водят до Кябето, където да чете Коран. Той е вторият след Пегймбера ни. Вие, които искате да чуете как е звучал пресния и свежия Коран след като бил низпослан на земята? Пратеника ни кани да чуем Абдуллах б. Месуд. Когато го слуша Пейгамбера ни, повелява: «Искай! ще получиш!» Тези крака го нареждат сред първите, които поемат трудния път към Медина.

Когато армията бива разгромена, той стои непреклонен над тях и с тях тръгва да наказва Ебу Джехил при Бедир. Последния Пейгамбер подава на него сабята на Ебу Джехил, тъй като той заличава Фараона от страниците на историята. Тогава блесва иначе ръждясалата сабя на Джехил.

Думите на Ебу Муса ел-Ешари: „Мен не ме питайте за нищо щом като той е тука!» допълва Хз. Али: като казва: «Той знае изоснови Корана и Сунната!»

Колко много той обича господаря си! Настане ли време за ибадети, той го събужда от сън. С жезъла си отваря му път пред него. Когато реши да тръгне, обръща обувките му. А все една и съща молитва повтаря: «Аллах мой! Дай ми безкрайна вяра, истински блага и светлина. Направи да съм приятел на Пейгамбера ни в рая!» Аллах Теаля приема молбата на Ибн Месуд. Той прегръща безкрайната светлина и става един от първите десет известени, че ще бъдат в дженнета.

Но той е съгласен да се превърне в прах и пепел вместо да изпита ужаса на Съдния ден. Затова с четири ръце се захваща за науката. Повече от седемдсет сури научава пряко от Пейгамбера ни. Докато хората спят, той будува през нощите. Когато те се радват, той се натъжява; когато се смеят - той плаче. През цялото време той се пази да не обиди някого, да проявява гордост и надменност като се приютява под крилото на Аллах.

Именно с тези разбирания той полага основите на школите по фъкъх и тефсир в Куфе.

продължава на 15 стр.

ДОКЛАД ЗА ПОЛОЖЕНИЕТО НА ОСМАНСКИТЕ ВАКЪФИ В БЪЛГАРИЯ

Али ФЕРРУХ

Движението за национална независимост, което започва с Великата френска революция в края на XVI век и се разраства с голям размах през XIX век оказва своето най-силно влияние върху Османската държава. През тези години се нарушава продължилото векове наред мир и благополучие и започва разрушаването на религиозно-културните паметници, които олицетворяват турско-ислямската култура на Балканите. Най-голям размах тази разрушителна дейност получава в българските земи в последната четвърт на XIX век.

Османската власт е прибягвала до различни пътища за да предотврати разрушаването на турско-ислямските паметници на културата в получилата вече независимост Българско княжество. През тези години са учредявани различни смесени българо-турски комисии, чрез които са полагани усилия особено за спасяване състоянието на вакъфските имоти, подложени на разрушения като са установявани на място щетите от тази дейност. Особено подписаното през 1878 г. Берлинско споразумение съдържа различни членове, които засягали вакъфите и живота на мюсюлманите в България. Известно е, че съгласно този договор са създавани различни съвместни комисии, които често се разтуреха без да бъде постигнат някакъв положителен резултат.

Докладите на Али Феррух бей

Той е роден на 5 юни 1865 г. в Истанбул и произхожда от знатен род. След като завършва училището за политически науки, бива назначен като секретар в посолството в Париж, където следва политически науки. След службата си във Вашингтон през 1902 г. той бива назначен за комисар в България, на която длъжност остава до смъртта си през 1904 г. през тези години той се занимава с различните проблеми на мюсюлманското население в България.

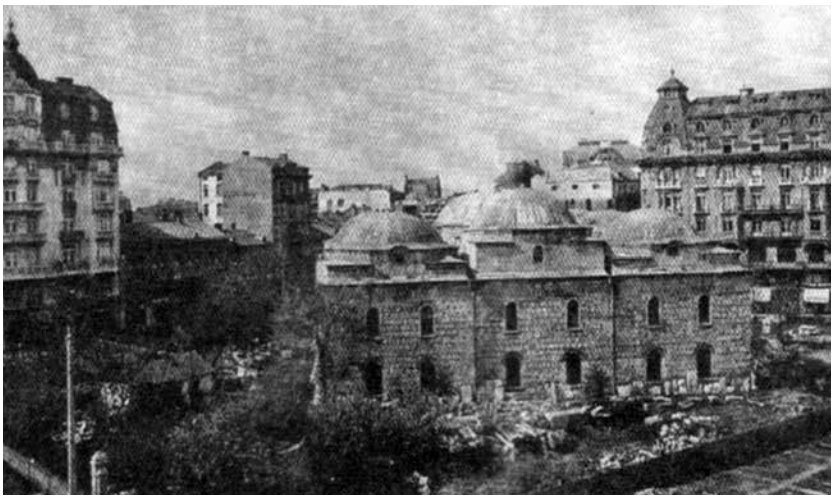

След назначението си той получава нареждане да изготви доклад за предишното и настоящето състояние на вакъфите особено на тези в София както и решенията, които са вземали във връзка с тях.

В това отношение Али Феррух бей прави и представя обстойно проучване за състоянието на мюсюлманското население и вакъфите в София през 1902 г. В своя доклад от 17 август

1902 г. той е засегнал следните обстоятелства:

Комисиите, които са съставени според клаузите на Берлинското съглашение при своите събирания са направили проучвания на вакъфите и държавните земи, след което са класифицирали в пет различни вида вакъфите и са описали всеки вид:

1. На първо място са поставени: жамиите, месджидите, имаретите, теккетата и добротворческите сдружения. Тъй като чешмите, мостовете, калдъръмите и др. се явяват в полза както на мюсюлманите така и на немюсюлманите, също се включват в първа група вакъфски учреждения. Джамиите, медресетата и имаретите се споменават като „хайрат“ - добродеяния; а калдъръмите, чешмите, мостовете и др. се споменават като мюберрат» - свободни имоти.

Следващите четири категории вакъфи по същество се явяват други вакъфи, които подкрепят или поддържат гореспоменатите.

2. На второ място са поставени домове, ханове, хамами /бани/ и вакъфи взети под наем.

Членовете на комисиите от българска страна и българският комисар по никакъв начин не са пожелали да признаят правата на Османската държава върху вакъфите от останалите пет групи.

Положението в София

След превръщането на България в независимо княжество Софийската община с помощта на съдебните власти по причина разширяването на улиците, а понякога и някои паметници се превърнали в руини, започнали едно по едно да рушат турско-ислямските вакъфи и да ги обобществяват. Този неправомерен начин е бил приложен и в другите градове. Тази разрушителна дейност се провела с такава бързина и без страх, че от 44-те джамии в София в ръцете на мюсюлманите е останала само една, а останалите безжалостно били заграбени.

От стотиците ханове, бани, дюкяни, домове придадени към религиозните домове в ръцете на мюсюлманите са оставени само няколко, а на много други училища, теккета, минерални бани са сложени ръка. Макар турското комисарство да се съпротивлявало на тези несправедливи и нечовешки деяния, не бил постигнат някакъв резултат и атаките продължили. Дружбата, която продължила векове и доброто отношение на властите към българите били забравени за кратко време.

А един от болезнените моменти при тези деяния е, че често мюсюлманските общности срещу някакви малки облаги или поради обиди, които изпитвали помежду си или някакъв гняв са подпомагали властите в тази своя дейност. Така мюсюлманите предавали своите събратя по вяра и народност.

Али Феррух бей от своя страна съобщил, че съставя обширен доклад за състоянието на вакъфите в границите на Княжеството в началото на века и че ще го представи на властите в Истанбул като заявил, че онази част от доклада отнасяща се до София е напълно готова.

Спомени от близкото минало

ЖИВОТ МЕЖДУ ДВЕ ДОСИЕТА

Исмаил А. ЧАУШЕВ

След първото ми досие, преминавам към второто, което така и не зная от колко страници се състои, но заслужава да я открехна не толкова заради себе си, колкото заради обществено значимите неща в него.

В редакцията на в. «Нова светлина» /Йени ъшък/ доведоха заместник главен редактор, който бе дотолкова жалък и жесток, че трудно се поддава на обяснения. Бяха най-усилните години, в които живеехме под неприсъщи за нас имена. Един ден големците в редакцията решили да ме изпратят в моето село, откъдето да напиша обширен материал, в който да докажа «българския корен» на турците в него. Зам.-главния ме повика при себе си и ми възложи задачата. Първата седмица успях да отклоня предложението като заявих, че синът ми е болен, но през втората седмица торбата ми с лъжите се продъни. А края на «възродителния процес» така и не се виждаше.

Друг начин нямаше и аз трябваше да замина. На село останах седмица, десетина дена. Обхождах селото, срещах се и разговарях с хората, които гледаха дума излишна да не изкажат. Задавах им въпроси и записвах отговорите им: «Има ли в нашето село някой род, в който да има нещо българско?» Всеки вдигаше рамене и никой не казваше: «Да, има!»

По това време ставам свидетел на едно безкрайно неприятно събитие в селото. В столовата на училището бяха събрали децата от осмите класове, поставили пред всеки от тях по едно лимонадено шише, а насреща им се настанили големци от окръжния комитет на партията в Разград и притискаха ли притискат децата: «Кой пръв ще вземе думата? Кой иска да се изкаже? Кой ще разкаже за българския корен на рода си?.. Кой ще е пръв?» Все някой трябваше да стане пръв, но после всеки от тях трябваше да си прави сметката, че името му ще се разнесе сред селото и ще стане за смях и срам. Затова децата бяха навели глави и никой нищо не продумваше. Бях застанал до вратата на салона, гледах и слушах цялото това психологическо изтезание над невръстните души.

Тази тема интересуваше и мене. Та нали тъкмо за това бях изпратен. Тук можех евентуално да узная за онези «българи», за които не бях и чувал по-рано. С нетърпение очаквах някое дете да изскочи с признанието: «Ние поначало сме си българи!» но не би децата бяха навели глави; уста имаха, езици не. Продължаваха да мълчат. В салона цари тягостно мълчание. Нито един от тях като че ли не бе посещавал уроците по история. Защо нямаше поне един да се изправи и с ясен глас убедено да проговори за произхода на рода си? Най-сетне стана ми досадно от този душевен тормоз и с отвращение станах и излязох от салона.

Но ти ли си този, който напуска демонстративно такова важно събитие? «Кой е той? Какъв е той? Къде и какво работи? Как така ще напуска салона? Защо и кой го е довел тука?.. « Аз, естествено, не зная какви още подобни въпроси са задали след мене.Не знаех,но предполагах. И наистина всички до един така яко са ме наклеветили, че ми е трудно да посоча кой повече. Но едната бе беспорно учителката по история в училището.

Представителите на окръжния комитет също се върнали възмутени и разгневени в Разград. Явно не са успели да постигнат очаквания от тях резултат, но за тяхна радост са срещнали моя колежка от редакцията, която подложили на яростна атака:

YENİ IŞIK | НОВА СВЕТЛИНА

ГОДИНА XL
СОФИЯ, СЪБОТА, 29 декември 1984 г.
ИЗЛИЗА ТРИ ПЪТИ СЕДМИЧНО
Цена 6 ст.

Бр. 156

ИЗДАНИЕ НА ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТ НА БЪЛГАРСКАТА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ

„Как може! Как можете да търпите такъв човек сред вас? Не е ли жалко? До кога с такива?..“ И още какво ли не. Колежката, естествено, като се върнала в София седнала и драснала волно яко доноса срещу мен. Така и така бяхме задължени да описваме в три екземпляра къде сме били, с кого сме разговаряли, кои са против възродителния процес и т.н. И тя в старанието си да се докаже яко ме «подковала», а аз все пак изпитвах някакво уважение към нея като разумен човек.

Но това не беше попречило тя да ме омаскари и да ме предаде.

На следния ден се разрази такава буря в редакцията, че нямам думи. Бяха известили съответния отдел в ЦК. Служители на ДС бяха окупирали редакцията. Най-сетне главният редактор имаше прекрасната възможност да ме изхвърли от вестника. Те и търсеха такъв именно момент.

Както и да е. Явно някой им бе подшушнал да бъдат «по-тактични» като ги беше съветвал да ме проучат още веднъж. Пък им беше необходим човек, който да им върши работата. Зам.-главния отново ми се обади и нареди: «Давай бързо материала!» Разбира се, че щях да напиша. Не можеха да ме заплашат по този начин. Седнах и за няколко дена нахвърлих ако не ме лъже паметта около 45 страници. През това време зам.-главният продължаваше да ми напомня: «Хайде бе, давай материала». Най-сетне предадох написаното.

Веднага като гладни вълци се нахвърлиха върху материала. Кой знае какво очакваха да намерят и какво ли разочарование изпитали като го прочели! Те не можеха да ме упрекват, че не съм отишъл и че не съм написал. Отидох и написах каквото видях и знаех. Не можеха да твърдят, че написаното е лошо, защото те самите и толкова не можеха. И все пак измислиха някакъв начин да се изплъзнат от положението. Възложили бяха на Явор Красенов, който обичаше много да се изфука с българския си произход, да вземе да прочете и да направи преценка на моя материал.

Явор Красенов, с когото бях работил дълги години в отдел международна политика, много добре познаваше уменията ми. След това свикаха партийното бюро, макар че аз не бях партиен член. Дадоха му думата и той трябваше да направи разбор и преценка на написаното от мен.

„Аз досега съм работил много години във вестниците - започна той своето изложение - Познавам почти всички автори с възстановени имена. Твърдя, че зная и уменията им. Този автор заема много специално място сред тях. Той пише еднакво добре и на двата езика. Може да разработи каквато и да е тема напълно добре. У него няма да намерите следи от празнословие. Пише само смислени неща. Този негов материал също така е разработен умело, бих казал прекрасно. Четеш и се вълнуваш. Но тъкмо да рече, че майка му е българка, той кривва на друга страна. Продължаваш по-нататък. Отново спокойно и смислено развива мисълта си. Но отново, вместо да изрече, че баща му е българин, той кривва на друга страна...»

С такива думи той ме извиси три пъти до небесата и три пъти ме остави върху бетоновия под и ме направи на пепел и пясък!

След този случай главният редактор, явно неудовлетворен от развоя на нещата, скача в колата си и поема към Делиормана. За всеки случай пътьом взема при себе си за свидетели окръжните кореспонденти в Търговище и Разград. /Като буден комунист и изпитан доносник той винаги си осигуряваше гърба!/ Тримата заедно пристигнали в моето село и като кучета следотърсачи тръгнали да разузнаят с кого съм се срещал, с кого съм разговарял, какви въпроси съм задавал, какво съм говорил...

Какво да се прави, човек си има и приятели и врагове. Особено като кажат, че еди кой си пристигнал от София, какво ли не биха разказали хората... Така събрали цяла папка с доказателства. Най-изявена, естествено, е била онази жалка учителка по история: «Той ме питаше защо не зная турски - писала тя. (Всъщност аз й бях казал, че ако знаеше турски, можела да разбере какви неща й разказват възрастните турци) Той говори на турски с учениците в двора на училището. (Тогава да се говори на турски беше забранено!) Това откъде го беше измислила? Аз бях напуснал селото преди 30 години и не познавах нито едно от тези деца. Но тя бе съчинила. При музейния кът на училището съм попитал защо не са показани снимките на активните борци турци, а само българите... Защо не са изложени характерните облекла и предмети от бита на турското население в района? Да, тези въпроси бяха верни. Зададох ги. Само българи ли живееха в селото? При това те бяха пришълци в селото отпреди 60-70 години. В борбата против фашизма бяха взели участие не само българи, а и турци, но техни снимки липсваха в музейния кът!

И главния редактор се върна в София с такова настървение, че щеше да ме направи на пух и прах. Слава на Аллах, че дойде 10 ноември и коварните му замисли не се осъществиха.

А що се отнася до заместника му, той хитро си подви опашката, все едно нищичко не е правил, отказа се от него и изигра важна роля при зат/к/риването на вестника.

Колкото до моето досие, зная, че дълго време е престояло в стоманената каса на главния редактор, а последвалия го неуравновесен така и не ми го даде. Сега и да ми го дадат, не бих желал да го прочета. Просто зная какво биха написали в него някои хора, които не понасяха мислите ми и изпитваха завист заради уменията ми. Та какъв е смисъла да чета пошлостите, когато има толкова хубави неща за четене?

1997-1996. 2014

МАГЬОСНИЦИТЕ НА ФАРАОНА

ШУАРА, 29. Фараонът нареди на Муса: „Ако ти настояваш, че има друго божество освен мене, ще те накарам да гниеш в зандана!"

За какво ни напомня това? Във всяка епоха е имало фараони. Това са фалшификатори, които искат да изпълняват ролята на богове. Ще забележите, че много техни привърженици битуват и се хранят на гърба им. Всеки фараон си има по един Муса. В наше време няма нищо по-различно. Инструментите се променят, обичаят – остава.

ШУАРА 35. Фараонът нареди: Чрез магиите, които прави Муса иска да ви изгони от страната ви.

За какво ни напомня това? Всеки фараон обявява за „главна опасност» този, който критикува авторитета му и заплашва вечността на страната му. Първият му вик, който надава, е: «Страната ни е в опасност!» Всъщност опасността не е надвиснала над страната, а над привилегиите му, интересите и лъжебожествеността му. И той като не може да каже «губя привилегиите си», „пада маската ми" или „нараняват интересите ми" крещи и вика: „Страната ни е под заплаха!»

Колкото и да изглежда като нещо ново, всъщност това е нещо много старо колкото е Фараона и фараонщината.

ШУАРА 41-42: Магьосниците, които се събраха по повелята на Фараона заявиха: «Ако ние победим, би трябвало това да ни донесе някакви облаги нали?»

Фараонът им каза: Естествено! По този начин вие ще се зачислите всред близките, които покровителствам!

За какво ни напомня това? Магьосниците на фараона бяха най-известните и изтъкнати учени на страната. Като се възползвали от познанията си химия, алхимия и физика те създавали илюзии. Така например, напълнените кожи с живак поставяли върху затоплена платформа и се получавала фигура, която сякаш се движела.

Вярвал ли е в тези неща народът? Който вярвал - вярвал. Тези пък, които не вярвали – се престрували от страх, че вярват. Онези, които били дотолкова смели, че да викат: «Кралят е гол!» заявявали, че са повярвали в бога на Муса и Харун и така разваляли играта. Най-много се ядосвали на тях.

Трябвало тази вечност на непоклатимото управление на фараона да бъде възнаградена. Не било необходимо да си звездоброец, за да разбереш, че магьосниците не вярват на тази красота в името на Аллах. Техният проблем бил интереса им. С право питали: «Ако свалим от власт Муса, ние какво ще получим?» Тогава Фараонът им обещал: „Да бъдат сред близките покровителствани от него", т.е. обещал им привилегии.

В древния Египет, според законите на кралството всички, които се докосвали до Фараона бивали умъртвени. Защото той бил наместникът на «Амон-Ра» на земята и негов син. Тоест – «Бог». А богът не бивало да се докосва. Който го докосвал – умирал. Всъщност фараонът водел своето потекло от негърски род от Судан, чиито мъже били дребни и не надвишавали 1.60 метра. Но нито един от тях нямал паметник в естествените си размери, всичките били поне два пъти. В тях без изключение имало една особеност: на гърдите им стояли две ръце на кръст. Едната ръка държала камшика, символа на деспотизма, а другата - кръст с обръч, символизиращ божествеността. Кой не би поискал да бъде близък с такъв и да бъде покровител? Магьосниците веднага се лепнали за него. Малко ли? Благодарение на фараона те щели да получат имунитет! Какво следва ли? После каквото искаш прави, никой не може да ти потърси сметка.

ШУАРА 44: И магьосниците на фараона оставили въжетата и тоягите си върху платформата и заявили: «Ние сме тези, които ще спечелим благодарение силата на Фараона. Това сме ние!»

- Да. Ето, така стоят нещата!

И какво щели да спечелят благодарение на Фараона, а не на собствените си сили и чрез пот по челата или усилията си. Ако в едното блюдо на кантара стояла сабята на Фараона, то в другото – дори кавказките планини да туриш, няма да помръдне!

В световната история всички фараонства дължат съществуването си не толкова на самите фараони, а на силата на онези, които са се приютили под тяхната сянка. Те се хвърлят напред с вика: «За моя Фараон!», ала всъщност проблемът им е друг. Слели са собствените си интереси с тези на фараона!

Те са готови да станат негови магьосници, за да не се нарушава магията му. Те са ненадминатите заклинатели, които лепят етикета на магьосник на Муса. Те показват бялото като черно, а черното – бяло. Ниският описват като великан, а великанът – нищожество. Изглеждат като божества, а самите те вършат най-върлите дяволии. Отдадени са изцяло на илюзионизма. Те ще покажат иблиса /дявола/ като Идрис и ще го продадат прескъпо. Безсрамно заявяват, че чудото е магия, суеверие и баячество, а се опитват да пробутат илюзиите на фараоновите магьосници като «чудеса».

ШУАРА 46-49: Най-сетне магьосниците на фараона вкупом паднаха на земята и заявиха: «Повярвахме в Създателя на световете! На Създателя на Муса и на Харун!»

Фараонът им рече: Значи вие повярвахте в него без моето разрешение? Разбира се, че той е ваш учител. Сега ще отрежа ръцете и краката ви затова, че се обявихте като моя опозиция. Ще ви избеся всичките!

Ти ли няма да мислиш като фараона? Ела тука тогава и си избери смърт от смъртите!

Легендата, разказана в Корана, свършва оптимистично: Магьосниците на Фараона избират правия път.

Нека пожелаем същото на последните им последователи!

СВАТБА С БЕЗИМЕННИЦИ!

Хюсеин КЬОСЕВ

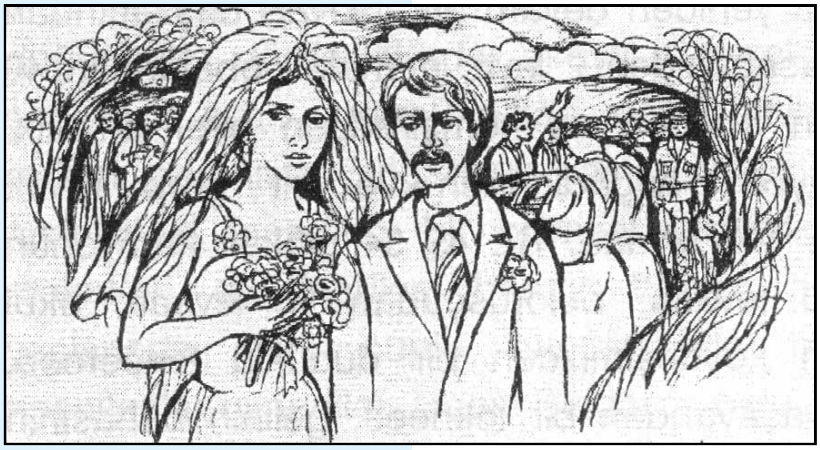

Полунощ отдавна бе минала, но той все още не можеше да заспи. Въртеше се ту на едната, ту на другата страна. Когато затваряше очи, пред погледа му се явяваха онези събития, които бяха се случили преди няколко дена. Танковете, червените барети, въоръжени и угоени като общински бикове, злите кучета... Отново изтръпваше, нервираше се, сънят го напускаше. По едно време звънна телефонът му. Той мигновено скочи от леглото и вдигна слушалката:

- Добър вечер, Този! - му рече отсрещният глас. - Май не можа да ме познаеш. Аз съм Онзи.

- Кой Онзи си ти?

- Как кой Онзи, джанъм? С кого си пиеш кафето в «Бразилия»? Дай сега да не протакаме разговора. Оня женел сина си и те кани на сватбата им.

- Кой Онзи?

- Бившият ти колега, бе. Утре автобусът ще потегли в осем часа от автогарата. Там да си.

Човекът от другия край на телефона на един дъх бе изброил всичко, което трябваше да каже. Този нито можа да го познае, нито пък разбра кой вдига сватба. Имаше седем професии, беше работил на девет места. Беше приказлив, общителен човек, който се срещаше и разговаряше с всеки без да подбира, пиеше кафето си с тях. Имаше много и то прекалено много колеги и приятели. Кой умопобъркан сега се женеше сина си в тези смутни времена? И кой ли по никое време през нощта му звънеше по телефона?.. Осъмна без да заспи.

Когато се развидели, стана, прокара вратовръзката си на шията, нахлузи сакото си, взе подаръка под мишница и хвана пътя за автогарата. Там се срещна с много познати и приятели. Качи се на автобуса, на който се качиха и те. Пътуваха що пътуваха и най-накрая слязоха у Онези там.

Сватбата си беше сватба както обикновено. Широк селски двор, изпълнен с хора. По масите уиски, водки, коняци, сливови ракии и делиормански вина; кюфтета, кебапчета, печени пуйки, баници, баклави и какво ли не...

Сватбарите разговаряха шепнешком. Група младежи, сред които булката и младоженеца се опитваха да са в такт с българските, руските, румънските, македонските и циганските песни и мелодии, които се изливаха от сонито, окачено на големия орех. Някакъв с черни очила, седнал на челното място, слухтеше какво се изпълнява, наблюдаваше кой какво танцува и изобщо не пропускаше нищо от сватбата.

Има някои стародавни неща, които се приемат и се предават през поколения. Най-вълнуващият момент от една сватба, естествено, е този на даряването на младоженците. В този миг проличава кой е сват и кой на булката брат. И в този момент изведнъж се появи един мъжага храбрец, целият загърнат напреки с шарени и дълги басми, спря музиката, изтъпанчи се в средата, качи се на масата пред младоженците и с невъзможен български, но с възможно най-висок глас обяви, че «Свекърът и свекървата даряват младото семейство с четиристаен апартамент!», с което извести, че започва даряването. Тукашната баба дава на младоженците златна монета. Далечната баба – още една монета. От дядото на булката - вила край морето. От семейството на онези кумове - 2000 лева!..

На това място сватбарите взеха да ръкопляскат и викачът получи по-голямо вдъхновение. След кратка пауза той отново продължи: «От председателя на ТКЗС-то - 30 лева! От главния счетоводител – 20 лева. От махленския овчар - 40 лева. Докторът, сестрата и акушерката – биберон. Зоотехникът, животновъдният бригадир групата птицегледачки даряват общо 100 лева! От шофьора на камиона – Рз 45 54 - 45 лева. От тракториста - 70 лева. Нашият съселянин, който живее срещу училището – тенджера под налягане. Този, който е зад джамията дава корито. Чичовият син на човека, служил в казармата с бащата на булката – електрическа кафемелачка.

продължава на 15 стр.

Сайда ИБРАХИМОВА

Що е това ХЕЛЯЛ ТУРИЗЪМ

Пътешествия в загадъчни страни, възможност да се приобщите към традициите на различни народи, да се запознаете с техния бит и особености на живота им, да опитате вкусните им блюда - всичко това и още много други неща чакат любителите не нови впечатления. По милостта на Всевишния Аллах понастоящем стремително расте броят на обезпечените мюсюлмани и техни семейства. Те желаят комфортно да почиват със семействата и приятелите си, да посещават различни места и страни като същевременно съблюдават предписанията на исляма. Всичко това доведе до размаха на индустрията на хелял туризма.

Добре дошли, мюсюлмани!

Анализаторите на световната икономика отдавна отчитат хелялния туризъм като даденост макар това понятие да се появило сравнително отскоро. Запасите на нефт в страните от Близкия Изток, огромния ръст на банковото дело и другите области на икономиката допринесоха мюсюлманите днес да пътешестват по целия свят и да заплатят за доброто обслужване, съответстващо на нормите на шериата.

Собственици на хотели и туроператори по целия свят полагат значителни усилия, за да са в крак с изискванията и да отговорят на растящия пазар на стоките и услугите с марката «хелял».

Хелял туризъм и почивка са неща предназначени за мюсюлмани, които предоставят възможност мюсюлманите да почиват в нормите на шериата. Хелял туризмът се реализира в хотели, които предлагат само безалкохолни напитки и храни в съответствие по стандартите на хелял като се съблюдава отделно обслужване на мъжете и жените в басейните, спа хотелите и т.н.

Да се почива по нормите и изискванията на исляма става все по-популярен вид за ислямския сектор в туризма, който се разгръща като никога по-рано. В проведено от американците изследване се посочва, че през миналата година мюсюлманите са похарчили 192 милиарда долара за пътешествия и почивка.

Фазал Бахардин, шеф на сингапурското рейтингово агенство, специализирал се по оценка на услуги към мюсюлманите подчертава, че туристи изповядващи исляма обикновено пътешестват и почиват със семействата си като прекарват по-голямата част от времето си за почивка и харчат повече, отколкото другите туристи. Затова туристическият бизнес не може да пренебрегне тази група от клиентите си. Ако по-рано туроператори и хотели не бяха в състояние да осигурят определени услуги на мюсюлманите, то сега сътрудниците на тези хотели подсказват на пътешествениците мюсюлмани не само кога настъпва времето за молитва, но им подсказват накъде се намира къбле, осигуряват им и съответстващата храна.

Вред изброените особености в хелял хотелите и курортите съществуват стаи за молитви-намаз, а в други дори месджиди. На гостите се предлагат специални програми за посещения, свързани с историята на исляма. За през нощите са предвидени организирани развлечения и мероприятия в рамките на шериата.

Много международни хотели доставят на своите гости - мюсюлмани приготвена от месата на животни, заклани в съответствие с шериата и не съдържащи никакви добавки, забранени от исляма като алкохол например.

Маркетинговата организация Евромонитор интернационал на Световното сдружение по туризъм още преди няколко години обяви огромния потенциал, който крие хелял туризма особено в страните от Близкия Изток. В този доклад така също става въпрос, че голям потенциал има и пазара на хелял полети на самолети, които могат да обслужват пътниците с хелял храни, да ги уведомят за времето на намазите, да им предоставят Коран на борда на самолетите и да настанят в отделни секции мъжете и жените в самолетите.

Във връзка с ръста на попу-

лярността на ислямския начин на отдих хелялните хотели не само обновяват своите менюта, за да задоволят разнообразните изисквания на клиентите си но и наемат на работа съответстващи специалисти, способни да превеждат и да обслужват на равнище клиентите си мюсюлмани от различни страни.

В една статия, публикувана в сп. «Икономист» през миналата година се казва: «Развитието на хелял индустрията има място не само в областта на производството на хелял продукти, но и в предоставянето на хелял услуги. Така компаниите настаняват туристите в курортите на Турция, където има отделни басейни и плажове за мъже и жени, обслужват само с хелял храни и безалкохолни напитки. Туристите мюсюлмани могат да наемат луксозни вили със закрити за странични погледи част ни басейни и площадки за слънчеви бани.

Лидери в хелялния туризъм

Най-популярни в това направление са Малайзия и Турция. Но расте и броят на немюсюлманските страни като Австралия и Нова Зеландия. Наблюдавайки растящата печалба от хелял туризма много страни обръщат поглед към ислямската култура. Една от най-привлекателните страни в това отношение се явява Нова Зеландия. През последните години числото на туристите мюсюлмани, посещаващи Нова Зеландия непрекъснато расте. През август миналата година техният брой е нараснал на 141 сто. Разположен до най-големите мюсюлмански страни Индонезия и Малайзия, ръководителите на тази страна полагат грижи за привличане на повече туристи, за да се превърнат в страни с най-бързо развиващ се туристически сектор в света.

През 2013 г. Нова Зеландия публикува нов туристически пътеводител с акценти върху хелялните потребности на туристите. Той съдържа данни за хелял ресторанти, кафенета и др. обекти в страната.

Друга не по-малко забележителна в това отношение страна е Япония, която привлича туристи от цял свят, в това число и от мюсюлманските страни. За да бъдат привлекателни за туристите от мюсюлманските страни редица агентства в страната са изготвили пакетни турове за тях. В техните програми липсват неща, които биха засегнали верските чувства на мюсюлманите.

Акмал Абу Хасан, който ръководи хелялската корпорация в Малайзия е открил 8 ресторанта и 6 хотела, които притежават сертификати за хелял храни и обслужване. В тяхна помощ са неправителствени организации, които строго съблюдават спазването на изискванията на исляма в хотелите и ресторантите. Засега Малайзия, чието мюсюлманско население надхвърля 60 на сто води по разнообразния сервиз, предоставен на туристите от ислямските страни. Например, навярно за мнозина пътуването до приморския курорт Порт-Диксон в Малайзия би оставил незабравими спомени. Този град се смята за един от най-хубавите курорти за семейна почивка сред мюсюлманите. От прозорците на вилите се открива изглед към Малакския пролив и златните пясъци по брега.

Във всяка вила са окачени указания посочващи към Мекка, ще намерите Коран; в ресторантите се предлага хелял храна, без всякакъв алкохол. В най-скъпите вили има индивидуални басейни, поради което не се налага да се ползват общи. В хотелите има стаи за молитви. По време на рамазана хотелите предлагат закуска-сахур, а вечер, след залез слънце - шведска маса. Затова не бива да се учудваме, че в този курорт почиват мюсюлмани от цял свят.

д-р Лямиа ЛЕВЕНТ

СМЪРТ ИМА, Я ОМЕР!

Всяко родено умира. Всяко ново остарява, всяко красиво нещо един ден увяхва... За онези, които са осъзнали истината за живота и смъртта, няма какво да се добави повече. Но смъртта е реалност, която не трябва да се забравя нито за миг, увлечени в красотите на преходния свят. Едва ли всеки човек се е замислял върху смъртта в сутрините, когато зората го поздравява със златния си и пленителен блясък.

Впрочем Омер б. Хаттаб, който се прославил с праведността и смелостта си, когато станал халиф, започнал да се тревожи: «Дали няма да се отдалеча от правдата?» Да достигнеш онези висоти, да си силен и могъщ халиф на ислямската държава било не само славна, но и трудна длъжност. Човешко било да го обладае гордостта и гнева, да се увлече по привлекателността на властта и силата и, о, опазил Аллах, да забрави за смъртта и ахирета - отвъдния живот. Омер осъзнавал това и за да продължи да управлява справедливо, без да се откъсва от правдата, разбрал необходимостта да се сеща за смъртта. Той намерил един безработен човек и му възложил:

„Назначавам те на работа. Всяка сутрин ще почукваш на вратата ми и ще казваш: „Смърт има, я, Омер! Смърт!“ Аз от своя страна ще ти давам по една жълтица“.

Човекът много се учудил, но зарадван, че си намерил работа, всяка сутрин започнал да чука на вратата на халифа и да го предупреждава с думите: «Смърт има, я, Омер! Смърт има!»

Получавал своето възнаграждение и си заминавал.

От този ден нататък тази сцена започнала да се повтаря всяка сутрин и пред погледите на любопитните човекът си вършел работата си. За да разберат какво става, хората отишли при Хз. Омер и го попитали:

- Я, Омер! Този човек всяка сутрин се изправя пред вратите ти и когато ти излезеш, той ти казва нещо и ти всяка сутрин му даваш по една жълтица. Не е ли много?

Тогава Хз. Омер им казал:

- Не, не е много! Защото онова, което той ми казва, е много важно за мен. Решенията, които вземам след това, вземам след този въпрос!

Минали месеци. Човекът продължил да застава пред дверите на Хз. Омер, почуквал на вратата му и чакал. Но този път Хз. Омер излязъл, но не му позволил да говори, а рекъл:

- Вземи си възнаграждението и си върви! Не е необходимо да идваш повече.

Тогава човекът проявил любопитство и попитал защо. Хз. Омер му отвърнал:

- Защото тази сутрин, когато се погледнах в огледалото, видях бял косъм в брадата си. Отсега нататък като видя все по растящия брой побелели косми, аз сам ще си казвам тези думи!

Макар да нямаме кой да ни напомня тези думи, ние имаме необходимост от тях. Нима всичко онова, което е сътворено с Неговата повеля един ден няма да изчезне отново с Неговата повеля? Има ли някой, който да е отсядал в гостилницата на този свят и един ден да не си е тръгвал? Владетели, които са властвали над света, императори, които са завладявали страни, смели командири, безстрашни воини... Нима всички те не са напуснали този свят?

Също като нас халифът Омер, естествено, знаел истината за живота и смъртта и че истинската родина, която ни очаква, е ахиретът. Но връзките, които сме създали на този свят са толкова силни, че правят безсмислени и сиви всичко друго. Нашите мечти, очакванията, надеждите и вложенията ни са свързани все с този свят. Кой знае защо ние не се замисляме върху истината, която ни очаква. Какво може да бъде, освен едно самозалъгване отлагането на истината за смъртта, която отдалечаваме от себе си? А колко далеч можем да останем от смъртта, когато всеки ден наш близък, приятел или роднина се преселва в отвъдното?..

Дали побелелите коси трябва да ни напомнят за отвъдното? Или повелята, че всяко живо същество ще вкуси смъртта, ни нашепва за това? А на този свят би трябвало да заживеем като нашия Пейгамбер, който ни повелява, въпреки красотите и сладостите му, които пленяват човека, да заживеем като пътник странен, без да пускаме дълбоки корени и котва на земята... Именно тогава светът ще бъде за нас спирка, гостилница по пътя ни, който води към Величавия Приятел.

СВАТБА С БЕЗИМЕННИЦИ!

продължение от 11 стр.

Библиотекарят дарява 54-и том от избраните произведения на прославения вожд на световното работническо и комунистическо движение, незаменимия ръководител на славната ни партия, председателя на Държавния съвет, мъдрия архитект на историческия Априлски пленум, на невиждания досега в световната история възродителен процес, любимият ни вожд и учител другаря Тодор Живков...»

След като обяви подаръка на библиотекаря викачът за малко спря. В този миг комсомолският секретар и председателят на местната отечественофронтовска организация станаха на крака и с все сили започнаха да скандират: «Живков!.. Живков!..“ Но тъй като навалицата не поде техните викове, те се измориха и гласовете им бързо секнаха.

От този момент нататък викачът продължи своята работа: От лелята с анцуг и вуйната с шлифера - по три метра бархет. От гостенина с черното бомбе пред мене - сервиз за чай. От този с жълтите ботуши до него - покривка за легло... Най-сетне даряването приключи и сватбарите се разотидоха.

А онзи сватбар с черните очила, когато се върна вкъщи седна и в доноса си написа дословно: «Днес присъствах на една турска сватба и повярвах, че през 1985 година сме свършили великолепна работа... Всички сватбари се наредиха по четирима и под строй запяха «Тих бял Дунав...» и се отправиха към залата за бракосъчетания. Там кметът ги поздрави с подробно и убедително, научно изказване как в миналото българите са били потурчвани. Докато го слушаха всички сватбари с умиление заплакаха на висок глас. Дори 90-годишна жена с минижуп танцуваше български хора и ръченици. Всичко това премина в български дух. От началото на сватбата докрая не чух да се произнася нито една дума на турски или някое турско име».

май, 1986 г.
Хюсеин КЬОСЕВ
Разград

АБДУЛЛАХ Б. МЕСУД:

ЕДНА БЕЗКРАЙНА СВЕТЛИНА

продължение от 5 стр.

Новоприелите религията от него научават исляма. Всеки негов съвет отеквал в ушите им: «Сърцата са празни пликове; изпълвайте ги с Коран!» «Не бъдете мързеливците на деня и мършите на нощта!» «Най-тъжният дом е този, в който не се чете Коран. Книгата на Аллах». «Науката означава да се страхуваш от Аллах. Горко на онези, които знаят, а не изпълняват... Набожните са господарите, а шериатските законоведи са командирите! Колко много наслади има, след които остава цял низ от мъки... Постъпвай съгласно повелите на Корана! Онзи, който ти доставя празни неща, откажи му дори да ти е приятел!» На земята няма нищо по-заслужаващо да бъде осъдено освен езика... Нека никой от вас да не изповядва поверията на един. Ако все пак трябва да се съобразявате с някого, нека те да бъдат мъртвите, защото винаги може да се уплашите от интригите на живия човек. А най-съкровената си мисъл Ибн Месуд казва пред Идрис еш-Шейбани, който му заявил: «Онзи, който не повелява добрини и не забранява злините, го няма никакъв». Тогава Ибн Месуд го допълва: «По-скоро онзи, сърцето на когото не познава доброто и посреща като нещо естествено злините и ги превръща в навик, го няма никакъв!»

Абдуллах б. Месуд не променя своя жизнен път и винаги остава такъв какъвто е бил като малко овчарче и после след като се запознава с Пейгамбера ни, когато бива назначен на поста валия и министър на финансите. Той е изповядвал: «Пазете се да не бъдете от безлични и нерешителни хора, които заявяват: «Щом като народът избира правдата, и аз избирам правдата. Ако народът кривне от правия път, то и аз ще кривна». По този начин той призовавал мюсюлманите да останат вярващи дори тогава, когато всички ще се отрекат от вярата.

Този, който е влюбен в света ще страда в отвъдния свят, а този, който е влюбен в отвъдния, ще страда на този свят. Според него изчезнало е удоволствието от този свят, останали са само мъката и сянката им. Сега смъртта вече се превърнала в най-добрата награда. Един ден Аллах Теаля ще остане насаме с всеки от нас както в лунните нощи и оставаме насаме с луната. А ще ни зададе онзи страхотен въпрос, от който ще изтръпнем: «О, ти, син на Адем, съгласно повелите на пейгамберите ли живя? Какво направи от онези неща, които знаеше и можеше? Тогава кое те подведе?»

Ибн Месуд почива на шейсетгодишна възраст.

Следователно струва си да следваме тези стъпки!

ХИЛЯДОЛЕТНО НАСЛЕДСТВО

Фейза ГЮНЕР

На разгневения баща, който влязъл при Хз. Омер с надеждата да намери справедливо решение, попитал: «Какво те ядоса толкова силно?»

Когато разбрал, че синът му го обиждал и малтретирал, халифът незабавно го. Синът започнал с думите: «Всъщност аз трябва да се оплаквам от баща си. Когато съм се родил, той ме назовал с грозно име, което звучи много лошо. Той не ме научи дори на един айет от Книгата на Аллах...» и изредил още оплаквания, че баща му не е изпълнил своя дълг пред него. При тези думи Хз. Омер се разгневил на бащата и го укорил: «Не стига, че не си изпълнил бащиния си дълг, а очакваш уважение и подчинение от него!»

Известно ни е, че нито една майка и баща няма да дарят детето си с нещо по-скъпо, отколкото доброто възпитание, че децата имат права над нас и че са поводи за изпитания. Известно ни е също така, че те се качвали на гърба на Хз. Пейгамбера ни, когато кланял намазите си. Позволявал им да се разхождат из месджида, същевременно ги учел на поведение при кланяне на намаз: «Моето момче, когато кланяш намаз, не се обръщай наляво и надясно!». А на малките сахабии, които бъркали произволно в паниците по време на ядене им казвал: «Моето момче, първо изречи „бесмеле“, после яж с дясната си ръка само пред себе си!» А когато видял един малчуган да хвърля камъни по фурмите, го посъветвал: «Недей да хвърляш камъни по дървото. Яж от онези, които са паднали по земята!»

Но когато предаваме от поколение на поколение тези наши традиции и поверия, дали е достатъчно само да го казваме? Нека не забравяме, че децата непрекъснато ни следят и наблюдават какво правим като родители, гледат и виждат дали се покриват думите и делата ни, как разговаряме, какво съветваме, как постъпваме, как сядаме и ставаме. «Знанието не е достатъчно, трябва да го прилагаме. Желанието не е достатъчно, трябва да действате» /Гьоте/. За тях членовете на семейството са образци, модели, от които се учат. Всичко, с което живеем, се запечатва при тях. Не са ли децата ни дарове, поверени и получени от Аллах? И нима не е да сме честни и честни като бъдем чистосърдечни при постъпките си с децата и да развиваме природеното им чувство за добротворство, да ги учим и възпитаваме както живеем. Не са ли истинските ценности, които сме предали на децата си неща, които продължават да дописват книгата ни с делата?

Предаването на ценностите в семейството започва още при раждането на детето, когато на ухото му се чете езан, а в душата му се заселва съществуването на единния Аллах. С името, което му се дава и заформя живота му, той цял живот ще се старае да го заслужи. С притчите, които ще слуша за живота на пейгамберите ще се изгради

вътрешния му мир.

Той чува Корана, който се чете вкъщи, вижда намаза, който се кланя, и макар че езикът му все още не се поддава, срича молитвите, които чува, гледа въображаемата чешма на картината на стената и взема абдест при нея и застава редом до майка си или баща си за намаз. Ту ще падне на седжде пред тях, ту ще се качи на гърба им, ту пък ще обърне лицето ви, за да ви говори... И той с всяко движение ще подражава на майка си и баща си... Не само при намаза и молитвата, която четете, но и при оруча, който спазвате, сахура и петъчните дни, байрамите и светите нощи...

От вас ще се учи как се посрещат сърдечно и без преструвки по лицата гостите, как да не изпращате празна чинията, в която съседката ви изпратила малка почерпка, как да изричате бесмеле преди да почнете да се храните, щото трябва да яде само пред себе си, да съблюдава правилата за свян когато се преоблича, как не трябва да се пипат без позволение личните шкафове, чанти, телефони, писма; как да поправя нечия допусната грешка без да обиди човека, колко е важно не само да получаваш, но и да даваш, да подпомагаш хората, да споделяш с тях, да благодариш за това, което имаш, да пазиш нравствеността и честността си, да казваш винаги истината, да знае що е достойнство, вярност и толерантност, да смее да прощава и извинява, да се саможертва, да знае що е праведност и да се отказва от насилие.

Всъщност това вижда и усвоява при контактите си с бабата, дядото, лелите... С тях той узнава какво означава уважение, любов и състрадание... Открива богатството на софрата, на която сядат всички. Чувства се уверен край нея, разбира колко е силен. С напредването на годините забелязва наследеното от семейството и всичко това пренася върху отношенията си с приятелите, на работното място, върху децата си.

Всичко - като се почне от верската система и ибадетите, от правилата за поведение, изказванията на възрастните в семейството, действията им, дори мимиките им да са скрити в посочените примери. Онова, което се споделя в хола, по време на гледане на филми по телевизията, четенето на книги и всяко държание и поведение е критично възприето. Макар в бурното си всекидневие да не осъзнаваме, ние предаваме хилядолетното наследство на децата си. А това са ценности, които ни правят това, което сме.

ДЕНЯТ НА СЕЛО КЛИМЕНТ БЕ СЪЧЕТАН С ПРОВЕЖДАНЕТО НА ТРАДИЦИОНЕН СЮННЕТ

Във връзка с честването Деня на село Климент на 02.08.2014 година беше организирано и традиционно обрязване - сюннет.

В рамките на религиозната инициатива бяха обрязани повече от 50 деца от специалиста в областта д-р Лютфи Мехмед.

Официални гости на мероприятието бяха заместник-главният мюфтия на България Ведат Ахмед, районният мюфтия на Шумен Месут Мехмедов, кметът на община Каолиново Нида Ахмед, народният представител Хамид Хамид и други. Честванията по случай Деня на село Климент продължиха с конни надбягвания и народни борби.

продължение от 1 стр.

ХЗ. ЮММЮ ХАБИБЕ (р.а.)

можните семейства на Мекка - и бе свикнала на спокоен и охолен живот. Но трудностите не я пречупиха.

На новото си място също така изпита гнет и някои внушения. Християните водеха усилена пропагандна дейност, за да откажат мюсюлманите от религията си. Те смятаха, че разпространението на исляма представлява голяма опасност за тях. Затова упорито проповядваха християнството, като им обещаваха какво ли не само и само да ги откажат от вярата им. Част от мюсюлманите се поддадоха на тази пропаганда. Съпругът на Юммю Хабибе също бе сред повярвалите на обещанията.

Една сутрин призори Юммю Хабибе сънува сън. В съня си видя черно почернялото лице на съпруга си. Тогава тя реши: „Непременно ще се промени положението му!" Скоро съпругът ѝ разкри, че приел християнството. Юммю Хабибе реагира много рязко и му рече: «Ти нищо не струваш!» Тя му разказа съня си, но за съжаление не можа да откаже мъжа си.

Навикът на Убейдуллах да злоупотребява с алкохол продължи още повече. Колкото и да се опита да го откаже от този лош навик, не успя. След това той я напусна. Не след дълго в една пиянска компания я му прилошало и починал.

Юммю Хабибе сега бе останала сама вдовица в чужбина. Знаеше, че ако се върне в Мекка, семейството ѝ щеше да я насили да се откаже от вярата си. А тя настояваше в нея. Любовта към Пейгамбера ни ѝ даваше сили. Тя не прояви никакъв интерес към християните и езичниците, които ѝ предлагаха женитба. С цялото си сърце вярваше, че Създателя знае положението ѝ и рано или късно ще ѝ подаде ръка.

Най-после този миг настъпи. И то повече и по-възвишено от онова, което очакваше. Когато една от жените, които прислугваше негуса почука на вратата ѝ с подаръци в ръцете ѝ, тя дори не можеше да предположи колко голямо ще е известието за нея. Нашият Пейгамбер ѝ предлагаше женитба!

Това бе толкова велика слава!

Любимият ни Пейгамбер не бе я забравил сама в далечната чужбина. Незабавно заяви, че приема предложението му. Негусът, който бе повярвал в Пейгамбера ни, я честити със сватбено тържество, дари я пребогато. След това качи я на кораб и я отврати в Медина.

Когато Юммю Хабибе пристигна в Медина мюсюлманите и езичниците вече бяха воювали три пъти помежду си. В тези битки и двете страни бяха дали скъпи жертви и бе настанала голяма вражда помежду им. Но факта, че нашият Пейгамбер бе приел дъщеря му, направи Ебу Сюфян по-отстъпчив и милосърден.

Така че на онези, които отидоха да му известят, че дъщеря му се омъжела за Мухаммед, той бе казал: «Той е мъж, на когото не може да се откаже!» и бе заявил, че одобрява брака им. Той и по-рано, когато се противопоставяше на исляма, не се свенеше да изтъкне високата нравственост на Пейгамбера ни. С низпослането на айета «Аллах може да породи обич между вас и онези от тях, с които враждувахте» (Мюмтехине, 7) нашият Пейгамбер търсеше начин да сключи споразумение с езичниците и да подобри отношенията си с тях. Най-сетне чрез сключеното споразумение в Худейбие мюсюлманите получиха възможност да провъзгласяват вярата си.

Ислямът получи силно разпространение сред младежта в Мекка. Разбира се това положение силно дразнеше някои яростни противници на исляма. С цел да нарушат примирието, една вечер те организираха нападение над едно мюсюлманско племе. И успяха.

Когато Ебу Сюфян отиде в Медина, за да поднови примирието, приближените на Пейгамбера ни не му обърнаха никакво внимание. Защото той вече мислеше, че няма друг изход от положението освен завладяването на Мекка и не искаше да подновява примирието с несигурни хора.

Като последна надежда Ебу Сюфян помисли да гостува на дъщеря си, за да я направи посредник в мирните преговори. Но Юммю Хабибе вярваше докрай на Пейгамбера ни. Затова тя прие баща си, който бе пристигнал от далечен път, но не му разреши да седне на миндера на Пейгамбера ни.

„Това е миндера на Расулюллах!" - рече тя. -А ти си един езичник. Затова не мога да се съгласявам да седнеш на мястото на Расулюллах!"

При тези думи баща ѝ с укор ѝ рече:

„Валлахи, дъще, след като сме се разделили, у теб се настанила лошота!»

„Не, рече тя. Аллах ми даде не лошотията, а ме възнагради с исляма. Ала ти продължаваш да вярваш на едни глухи, слепи и дялани от камъни идоли!»

Ебу Сюфян бе ощастливен с исляма едва по време на покоряването на Мекка. И след покоряването на Мекка Юммю Хабибе продължи да обитава една малка килийка, долепена до месджида на Пейгамбера ни. Ако тя пожелала да се върне при семейството си в Мекка, можеше да бъде също така щастлива, но тя предпочете да уважи Пейгамбера ни. Тя предпочете славата да бъде една от съпругите му и се отказа от светските облаги.

Щастливи са онези жени, които като нея проявяват вярност и търпение, за да постигнат успех в живота си!